

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 124, ЧИСЛО 47, П'ЯТНИЦЯ, 24 ЛИСТОПАДА 2017 РОКУ

1893

Vol. 124, No. 47, FRIDAY, NOVEMBER 24, 2017

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Причина усіх причин

Петро Часто

Є багато причин відставання України від успішних держав: особливо тяжкий спадок советизму, вкрай несправедлива приватизація, у висліді якої народне господарство країни опинилося в руках новоспеченої олігархії, відсутність середнього соціального прошарку, який скрізь у світі є запорукою демократії і політичної стабільності, нерозвинутість малого підприємництва, котре спроможне значно збільшувати кількість місць праці, зокрема на селі, яке нині переживає глибоку кризу.

А над усіма цими хронічними недоліками темною хмарою нависає корупція, проймаючи усі сфери державного життя. Вона унеможливає з'яву ліфтів, якими до впливу в суспільство могла б прийти якісно нова державницько-політична еліта. За гроші купуються місця у виборчих партійних списках, за гроші стають депутатами Верховної Ради, дістають доступ до бюджетних потоків, тобто діє страшне своїм цинізмом правило: гроші ведуть до влади, а влада – до ще більших грошей.

Здається, якщо хиби суспільства з'ясовані й усвідомлені, то це вже пів справи: залишається рішуче викоринити їх. Чому ж з цим Україні так не щастить? Нема ж жодної газети, жодного інтернет-видання, жодного телевізійного каналу, де б щодня не йшла мова про всі ті українські негаразди. А глибоких змін нема, у найкращому разі вони лише імітуються. А це, своєю чергою, багатьох спонукає думати, що підставові вади лежать у психології українців, в характері їхньої ментальності. Ще поетично і академічно проникливий Олег Ольжич писав: „Дух руїни, дух степу покутує в психічному укладі нашого народу від княжої доби, по через гетьманщину й визвольні змагання 1917-1920 років аж по сьогоднішній день“. Приглянутися саме до цього аспекту нашої національної історії закликають ґрунтовні праці етнопсихологів Володимира Янева, Омеляна Прицака, Богдана Цимбалістого, Миколи Шлемкевича, Олександра Кульчицького.

Але, як сумно констатував поет, „відірвались від днів слова – в'януть собі по книжках, а у днях – мов у темному лісі...“. І знову розчарування, знову нарікання. Це вже нинішній день має на увазі відома українська журналістка і телеведуча Мирослава Барчук, коли говорить: „Треба визначити, що народ наш не мудрий, на жаль. Перестаньмо лукавити вже з цим мітом про мудрий український народ. Переважна більшість суспільства живе в мороці – моральному, економічному ціннісному. Хто не вірить – почніть у приміській київській електричці розмову про політику. Або в київській підземці заговоріть просто про життя. Подивіться на вулиці міста, балкони, вирази облич, послушайте лексику сусідів за стіною, музику, котру вони слухають, запитайте їх про улюблені книжки і кіно...“.

Ледве чи це належить до об'єктивних уза-

(Закінчення на стор. 18)

Вшанували пам'ять жертв Голодомору

НЬЮ-ЙОРК. – 18 листопада відбулась урочиста хода в пам'ять жертв Голодомору-геноциду в Україні 1932-1933 років, а у катедрі св. Патрика була відслужена соборна Панахида. Організатором події був Український Конгресовий Комітет Америки (УККА). З промовами щодо засудження Голодомору як геноциду проти українського народу, важливості вшанування пам'яті мільйонів невинних жертв та збереження історичної свідомості до громадськості звернулися Посол України в США Валерій Чалий, Постійний представник України при ООН Володимир Єльченко, голова Крайового Комітету США для Визнання Голодомору Геноцидом Михайло Савків, сенатор Чарлз Шумер, Митрополит Української Православної Церкви в США Антоній, офіційний представник губернатора штату Нью-Йорк Ендрю Куомо та радник члена Палати представників США Каролін Малоні. Заяву Державного департаменту США зачитав старший радник Представництва США при ООН Стівен Кешкет. Ведучою була ексекютивний директор нью-йоркського бюро УККА Тамара Олексій. Співав хор „Думка“. (Текст: Генеральне консульство України в Нью-Йорку, фото: Ірена Реєнт-Савіяно)

Фоторепортаж про цю подію буде вміщено в наступному числі „Свободи“

Україну відвідав помічник Державного секретаря США

КИЇВ. – 14 листопада до Києва з візитою прибув помічник Державного секретаря США у справах Європи та Євразії Аарон Весс Мітчелл.

У Посольстві США цю візиту визнали черговим виявом міцної підтримки Сполученими Штатами суверенітету, територіальної цілісності та реформ України. Гість перебував в Україні 14-16 листопада, зустрівся з українськими високопоставленими особами, щоб підтвердити зобов'язання США щодо суверенітету і територіальної цілісності України та закликали їх до продовження проведення ключових реформ.

Він зустрівся з представника-

Аарон Весс Мітчелл і Посол США Марі Йованович. (Фото: Посольство США в Україні)

(Закінчення на стор. 8)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Вели мову про закордонних українців

КИЇВ. – 16 листопада у Міністерстві закордонних справ (МЗС) України відбулося засідання Національної комісії з питань закордонних українців, у ході якого начальник Управління з питань закордонного українства та гуманітарного співробітництва Лариса Дір представила на розгляд понад 250 звернень заявників щодо отримання статусу закордонного українця. Особи, яким надано статус закордонного українця, мають право користуватися такими самими правами і свободами, як громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами України чи міжнародними договорами. Вони можуть працювати на підприємствах, в установах і організаціях або провадити іншу трудову діяльність на підставах і в порядку, встановлених для громадян України, вступати до вищих навчальних закладів в межах обсягів державного замовлення згідно із встановленими квотами. (МЗС)

■ Направили ноту протесту Росії

КИЇВ. – 18 листопада відбулася „візита“ Президента Росії Володимира Путіна до Автономної Республіки Крим, тимчасово окупованої Російською Федерацією. Міністерству закордонних справ Росії направлено ноту протесту з цього приводу. Українська сторона вважає цю „візиту“, як інші поїздки російських посадовців до тимчасово окупованих Автономної Республіки Крим та Севастополя, грубим порушенням Росією державного суверенітету і територіальної цілісності України, цинічним і демонстративним нехтуванням російською стороною загально-визнаними нормами міжнародного права. (МЗС)

■ Саакашвілі готовий стати прем'єром

КИЇВ. – 19 листопада Михайло Саакашвілі у виступі на вічі перед Верховною Радою заявив, що Україні потрібні нова влада і новий уряд і висловив готовність, у разі потреби, очолити такий уряд. Він закликав почати 3 грудня процедуру „народного імпічменту“. Виступили також депутати Сергій Іщенко та Юрій Дерев'яко. Намети під Верховною Радою розбили місяць тому, коли в Києві 17 жовтня почалася акція під гаслами глибших реформ. Учасники акції вимагали скасувати депутатську недоторканність, внести зміни до виборчого законодавства і створити Антикорупційний суд. (BBC)

■ Буде ще один святковий день

КИЇВ. – Верховна Рада України 16 листопада перенесла вихідний день з 2 травня на 25 грудня, коли відзначається Різдво за григоріанським календарем. Це сприятиме об'єднанню українців різних конфесій, переконані ініціатори. Депутати проголосували за те, щоб мати вихідний на Різдво двічі – 7 січня та 25 грудня. (Радіо Свобода)

■ Росія хоче обміняти заручників

КИЇВ. – 17 листопада Кремль, який понад рік блокує обмін полоненими, раптом заговорив про необхідність продовжити цей процес. Але, як зазначає газета „День“, агресор просто так нічого не робить. Раптове бажання Кремля обміняти заручників свідчить про цинізм російської агресивної політики. Також Володимир Путін вже традиційно демонструє, що хоче мати справу в Україні зі своїм кумом Віктором Медведчуком. Мовляв, попри те, що в Мінську працює ціла гуманітарна група, питання полонених може вирішувати тільки В. Медведчук. („День“)

■ Зняли мораторіум на ексгумацію

КРАКІВ – Україна і Польща 17 листопада домовилися про необхідність зняти мораторіум на проведення пошуково-ексгумаційних робіт в Україні, введених українською стороною у квітні цього року після демонтажу українського пам'ятника у Грушовичах поблизу Перемишля. Київ і Варшава підтвердили бажання розвивати стратегічне партнерство. Про це йдеться у спільній заяві за результатами надзвичайного засідання Консультативного комітету президентів України і Польщі, що відбулося у Кракові. (Адміністрація Президента України)

УКРАЇНА-ПОЛЬЩА

З чим Порошенко іде до Варшави?

Богдан Яременко

Ну, за Польщу! 11 листопада наш сусід відзначав День Незалежності. В Києві відбулося організоване Посольством Польщі урочисте прийняття з цієї нагоди.

Польща важливий і красивий сусід (чи краще сказати – сусідка?) України. Мені імponує польська еліта, яка за мого життя на моїх очах вивела свою країну з пострадянського посттоталітарного болота у світ. Та ще й як це зроблено – як наполегливо, твердо, але і елегантно Польщу перетворювали з європейських задвірок на європейську державу.

Захоплююсь польською інтелігенцією, яка спромоглась зробити з країною усе те, що нам, українцям, лише належить зробити.

Напевне тому Польща стала другою і доброю домівкою для сотень тисяч (а може, й мільйонів) українців, які користуються створеними поляками можливостями аби вчитися, заробляти і жити краще.

Для України Польща залишатиметься воротами, парадним в'їздом до Європи. В усіх сенсах цього слова.

Мені дуже імponує польське Посольство в Києві. Посол Ян Пекло наділений дипломатичними талантами, яких так бракує в дипломатичних службах усього світу. За інших обставин (якби не їх офіційне амплюа) з багатьма польськими дипломатами в Україні я б радше був другом, ніж колегою.

Найрізноманітніші заходи, що дуже вміло організують в Україні польські місії, як правило, дуже елегантні та сповнені сенсу. Там завжди цікаво. Але на те прийняття, запрошення на яке попередньо прийняв, я не пішов.

Я розумію, що посольство Польщі в Києві є представництвом усієї польської держави, але формально – це представництво Міністерства закордонних справ Польщі. Сьогодні відомство очолює людина, яка, як на мене, не лише є поганим дипломатом, але і як політик представляє ті сили, що роблять шкоду далеко не одним українсько-польським відносинам, але і Польщі назагал.

Непростий союз

Андрій Садовий

Українцям не можна піддаватися на провокації у стосунках з Польщею. Для нашої держави саме час передихнути та осмислити справжній стан справ, врахувати всі обставини та потенційні наслідки і включити раціоналізм. Ініціатори деструктивних та дезінтеграційних процесів, які ми все частіше спостерігаємо в західному світі, апелюють до емоцій, часто таких найпростіших, як страх, гнів, огида. В той час, як Україна зіткнулась з прямою військовою агресією Росії, Захід наразі відчуває на собі гібридну ментальну агресію. Це підступна агресія смислів, підміни понять та дезінформації.

Світові логіки, здорового глузду, конструктиву та співпраці в ім'я спільних інтересів Росія протиставляє світ конфліктів, хаосу, недовіри один до одного, нівелювання цінностей. З таким світом авторитарній, позбавлений будь-яких моральних та ціннісних обмежень Росії, значно легше буде мати справу та досягати своїх цілей.

Москва не самотужки запустила процеси популізму та дезінтеграції в Європі та США. Багато з них є природними наслідками втоми Заходу від тривалого ідеологічного провідництва. Але саме путінська Росія кидає всі свої ресурси, аби підживлювати ці конфлікти, отруювати західні суспільства ненавистю та недовірою. Колективному Володимирові Путінові досить побачити слабкі місця, прорахувати потенційні кризи, скористатись жадібністю, страхом та недалекоглядністю частини політиків, аби вбити черговий кілок в єдність Європи та створити нову тріщину.

Безумовно, що розсварена з своїми західними сусідами, зокрема Польщею та Угорщиною, Україна – це один з елементів цього пляну. Ізолювана по всьому периметру кордонів, оточена

Мій дипломатичний ранг – це, звичайно, не титул. Але і він зобов'язує. Зобов'язує щонайменше думати. І ось я не можу знайти для себе пояснення, як мою участь у прийнятті польської амбасаді в Києві можна було б пояснити з точки зору мого несприйняття тієї ганебної лінії антиукраїнських провокацій, що провадить польський міністер закордонних справ.

Численні вульгарно-шовіністичні закиди на адресу українців, політика заборон на в'їзд до Польщі українцям, які мають сміливість мати власну думку щодо своєї ж історії – як протестувати проти цього? Прийти на прийняття з символікою ОУН-УПА? Але навіщо ставити у незручне становище польське посольство в Києві, Посла Я. Пекла і дипломатів – тих, кого поважаєш, і тих, хто в силу професійного становища стає таким же заручником великодержавного хамства свого міністра, як і ми, українці?

Тому я вирішив від участі у прийнятті відмовитися.

Почуття легкої паніки викликає заявлене після звершень бажання Президента Петра Порошенка рятувати українсько-польські стосунки – провести консультативне засідання комітету президентів України та Польщі. З чим туди поїде президент, розуміння якого про шляхи врегулювання українсько-польських взаємин досі проявилось лише у бажанні ляпнутися посеред Варшави на коліна?

А методика підготування до такого роду заходів передбачає якимось осмислення (чого ми туди їдемо, що говоритимемо, що почуємо у відповідь, наскільки це буде правдою, що ми досягнемо у підсумку, наскільки ці домовленості будуть тривалими).

Проблема у тому, що усе, що можна було вигадати з точки зору задоволення постійної історичної сверблячки поляків, уже вигадали.

При чому, кажуть, що процес вигадання формул політичних примирень Кучма-Квасневський і Ющенко-Качинський супроводжувався таким масовим споживанням оковитої, яке, судячи з публічно наявної медичної інформації,

(Закінчення на стор. 3)

ворожими (або як мінімум неприязними) країнами – наша країна стає значно легшою ціллю для атаки зі Сходу.

Ми не знаємо, як з цими викликами має впрокатись Захід, як швидко оговтаються від націонал-популізму наші найближчі сусіди. Захід, очевидно, вже ніколи не буде таким, яким ми собі його уявляли, коли з європейськими прапорами виходили на Майдан. Проте Європа переживала значно важчі випробування і попри все залишалась спроможною на подальший розвиток.

Але зараз – про нас і наші дії в цій ситуації. Якщо українська політика щодо Росії є очевидною – це опір агресії на всіх напрямках, то вибудовування стосунків з найближчими сусідами, і зокрема Польщею, вимагає від України зовсім іншого рівня дипломатичного хисту та нових навиків.

Потенційний союз Польщі та України – це безумовно біль Росії, і вона його торпедуватиме в свій улюблений гібридний спосіб. Руками самих українців та поляків. Цей союз зовсім нетривалий. Польща протягом історії вперто не хотіла бачити на схід від себе повноцінного народу і потенційного союзника, віддаючи перевагу ідеї територіальної та культурної експансії. Якщо не брати до уваги невдалий та нерівний союз Йосифа Пілсудського та Симона Петлюри, то самій ідеї альянсу між нашими народами, який би базувався на повному відкиданні взаємних претензій, як територіальних, так і історичних, всього лише кілька декад. Прикметно, що першими крок назустріч зробили саме поляки, які, щоправда, озвучили його з Парижу, з серцевища „Культури“ Єжи Гедройця.

Ідеї, закладені в той час, коли Україна була

(Закінчення на стор. 10)

ВИКЛИКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ

Олігархія посилюється

Андрій Длігач

Чому ми не можемо впоратися з викликами для економіки?

На кінець цього року в Україні очікується інфляція на рівні 12 відс. Причин багато. Головна – збільшення мінімальної платні, що призвело до зростання платень на 37 відс., реальних вже майже на 20 відс.

Друге – це відсутність зростання економіки. Зростає імпорт, роздрібна торгівля (8 відс.), зростають капітальні інвестиції. А Внутрішній валовий продукт зростає лише на 2 відс.

Третє – збільшується експорт продуктів харчування. На тлі неврожаю (овочі, плоди) і зменшення поголів'я – зростають ціни на ці категорії в діапазоні 15-50 відс.

Четверте – подорожчання електроенергії і палива (плюс 10 відс.). А це запускає ланцюгову реакцію збільшення собівартостей і кінцевої ціни.

Бізнес втомився чекати – і інвестує.

Громадяни втомився чекати – і купують (показово – зростання авторинку на 30 відс. плюс).

Це могло б привести до стрімкого розвитку, але у відсутності довіри до держави, в умовах монополії це приведе до стагфляції (кризовий стан економіки, при якому стагнація у виробництві відбувається одночасно з інфляцією).

І Національний банк не є причиною. Його дії лише фіксують неспроможність впоратися з викликами для економіки, які спричинені посиленням олігархії.

Виходу економічного наразі немає. Є вихід політичний: деолігархізація, судова реформа, політична реформа, перевибори.

„Газета по-українськи“

Андрій Длігач – співзасновник громадської платформи „Нова країна“, Київ.

БЮДЖЕТ УКРАЇНИ-2018

Пастка державного боргу

Віталій Скоцик

Верховна Рада прийняла в першому читанні проект закону „Про Державний бюджет України на 2018 рік“. З яким кошторисом країни депутати матимуть справу?

Відразу варто назвати базову проблему, яка є лямбусом, що проявляє усю суть економічної політики влади. Основна стаття видатків у наступному році стосуватиметься обслуговування державного боргу – 32.3 відс. держбюджету або 305.9 млрд. грн.! Це все, що треба знати про економічні успіхи нинішньої владної команди: держава опинилася в пастці політики позик і заходить туди дедалі глибше. Загалом, Україні в 2018-2022 роках доведеться виплатити 28.7 млрд. дол. за зовнішніми зобов'язаннями і 35.5 млрд. дол. за внутрішніми боргами.

Другий важливий показник – те, як влада ставиться до головної галузі економіки – аграрної. На підтримку аграрного сектору плянується виділити 7.3 млрд. грн., з яких на нову програму підтримки малих фермерських господарств, які є джерелом робочих місць у кризовій економіці, лише 1 млрд. грн.

Механізм розподілу цих грошей залишається незрозумілим. Але навіть якщо припустити, що ці фонди будуть поділені між всіма працюючими фермерськими господарствами порівну, то вийде вельми скромна допомога. 1 млрд. грн. – за середнім курсом на наступний рік (29.3 грн/дол.) – це близько 34 млн. дол. За даними Міністерства агрополітики, у країні зараз налічується 33.7 тис. працюючих фермерських господарств. Отож, на одне господарство припадає 1 тис. дол. на рік. Водночас, цілком можливо, що

в число малих фермерів „запишуться“ й великі олігархічні голдинги, що звикли вибивати собі непомірні дотації підклимним лобізмом. Для них це ніколи не становило проблеми.

У підсумку, ми знову бачимо, що підтримка уряду незмінно на користь великих олігархів-експортерів. А малий та середній бізнес, яким закрита дорога у владні кабінети, отримують підтримку за залишковим принципом – 1 мільярд з семи. Якби йшлося про соціальний „бюджет розвитку“, пріоритети були б іншими.

Третій момент, який проявляє не лише суть бюджетної політики, а й новий лейтмотив ставлення влади до народу – збільшення видатків на Міністерство внутрішніх справ майже на 13 млрд. грн. У проекті Державного бюджету-2018 фонди для МВС передбачені у сумі 63.9 млрд. грн. Це більше, ніж сукупні видатки для Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я. Про що це свідчить?

Очевидно, що знецінення гривні, яке відверто декларується в проекті бюджету, та інфляція, яку уряд нездатен контролювати в заданих межах, здатні посилити протестні настрої в Україні. Передбачаючи такий поворот подій, влада робить крок до побудови поліційної держави. Це страх перед власним народом, який був характерний для всіх урядів і всіх президентів України. Віддаль між виборцем і владою, яку він обрав з надією на позитивні зміни, знову зростає.

„Газета по-українськи“

Віталій Скоцик – голова Аграрної партії України, Київ.

З чим Порошенко...

(Закінчення зі стор. 2)

Президентові Порошенкові просто заборонене.

І де воно усе? Де оті „пробачаємо і просимо пробачення“? Хто викинув усе це на сміття? Та політична сила в Польщі, з далеко не найбільш самостійним представником якої П. Порошенко буде тепер рятувати двосторонні взаємини? А головне – як?

Тому вношу на розгляд адміністрації президента дві пропозиції:

1. Усі сили української дипломатії та аналітики зосередити на тому, щоб наступна стратегічна рада президентів України і Польщі була безрезультатною. Саме так і саме цим П. Порошенко може створити оригінальну (на тлі інших президентів України) картинку і почати претендувати на далекоглядність.

Оскільки на якісь компроміси йти потрібно, то найбільшим компромісом може бути рішення про якусь не надто формальну комісію функціонерів і істориків. При цьому ми маємо розумі-

ти, що у своєму баченні ролі і функції цієї комісії поляки навряд чи зможуть далеко відійти від ідеї переконати тупуватих варварів зі Сходу, що вони вбивці і винуватці майже усіх польських бід. Тому наступним завданням буде звести коефіцієнт корисної дії цієї комісії до нуля.

2. Включити до складу делегації України на засідання стратегічної ради президентів України і Польщі директора Українського інституту національної пам'яті Володимира В'ятровича.

Є така думка, якщо друге зробити по-перше, то з виконанням першого особливих проблем не буде, а якщо пощастить, то зустріч взагалі не відбудеться.

Якщо говорити серйозно, то секрет успіху для України криється всередині України, а не в домовленостях з поляками. А найкраще, що нині можна придумати для порятунку українсько-польських взаємин – це павза в обговоренні питань історії.

„Газета по-українськи“

Богдан Яременко – дипломат, громадський діяч, Київ.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ За воду треба платити

ТРУСКАВЕЦЬ, Львівська область. – 3 1 грудня мають запрацювати турнікети до джерел лікувальної мінеральної води „Нафтуся“. Щорічно на курорт прибуває на оздоровлення близько 200 тис. гостей. Вони безкоштовно пили воду, при бажанні набираючи її з собою, але цього року тут встановили плату. Вартість одного відвідування складе 3.5 грн., споживання на місці не обмежується, а взяти з собою можна буде не більше 350 мілілітрів води. Про таке рішення повідомили керівники приватного акціонерного товариства „Трускавецькурорт“, яке володіє дозволом на видобуток мінеральних вод. Введення платного входу викликало хвилю обурення серед мешканців. 5 листопада відбулися збори громадськості, які висловили недовіру підприємству „Трускавецькурорт“ і зажадали вилучення у нього дозволу на користування родовищем мінеральних вод у Трускавці. („Укрінформ“)

■ Відкрили пам'ятник Гулаку-Артемівському

ХАРКІВ. – Пам'ятник клясикові української літератури XIX ст. Петрові Гулаку-Артемівському відкрито 18 листопада біля Харківського національного університету ім. Василя Каразіна. Бронзовий письменник сидить на гранітній лаві, в руках тримає тростину. Автори меморіалу – скульптор Олександр Рідний і архітектор Сергій Чечельницький. П. Гулак-Атемівський у 1817 році приїхав до Харкова, поступив вільним слухачем в університет, де пізніше викладав польську і французьку мови, став професором, а потім і ректором. („Укрінформ“)

■ Дейвід Лінч відкрив фонд в Україні

КИЇВ. – 18 листопада Президент Петро Порошенко зустрівся з американським кінорежисером Дейвідом Лінчем, який прибув до Києва для відкриття представництва свого благодійного фонду „David Lynch Foundation“. Фонд займається трансцендентальною медитацією, допомагає ветеранам війни, переселенцям, жертвам домашнього насилля. („Укрінформ“)

■ Розбили голову начальника поліції

ОДЕСА. – Розголос навколо Літнього театру в центрі Одеси виник після публікації документів, за якими в театрі нібито мають знищити 109 дерев задля будівництва торгово-розважального центру. Літній театр створений в 1803 році з ініціативи брата засновника міста – Фелікса Де Рибаса. Люди почали збирати підписи під резолюцією з вимогами залишити цю територію відкритою та не дозволити будівництва. 18 листопада кількості одеситів прийшли підтримати активістів. Правоохоронці використали газ, петарди та димові шашки. До протестувальників прибув начальник Одеського головного управління поліції Дмитро Головін. Під час бійки його вдарили в голову металевим прутом. Загалом постраждали шестеро правоохоронців. (BBC)

■ Розбійники забрали золото

ГРИШКІВЦІ, Житомирська область. – 19 листопада озброєні грабіжники у селі Гришківцях зупинили автомобіль підприємців і відібрали у них 30 кілограмів ювелірних виробів з золота на 15 млн. грн., які підприємці перевозили з Києва до Вінниці. Одному з пасажирів прострелили ногу. Потерпілі є жителями Вінниці, які брали участь у столичній виставці ювелірних виробів. Поліція шукає нападників. („Українська правда“)

■ Консулові не дозволили говорити

КРАСНОДАР, Росія. – 20 листопада консулові України заборонили спілкуватися з утримуваним у слідчому ізоляторі Краснодару українцем Павлом Грибом українською мовою і перервали зустріч через 7 хвилин після її початку. Раніше російські силовики не дозволили матері зустрітися зі сином. П. Гриба викрали 24 серпня у Білорусі. Влада Росії намагається звинуватити П. Гриба в тероризмі. Йому визначили термін утримання до 4 січня 2018 року. („Українська правда“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Гравці США вибачилися за крадіж

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. — Китайська поліція 7 листопада затримала трьох членів кошиківкової команди з Університету Каліфорнії в Лос-Анджелесі (UCLA), обвинувачуючи їх що вони намагалися красти товар в крамниці міста Гангжов. Команда була в Китаї, щоб розіграти спортивні змагання 11 листопада в Шанхаї проти команди Джорджійського Інституту Технології, які закінчилися перемогою UCLA вислідом 63-60. Решта команди повернулися до США того дня, але ці три студенти, які є на першому році студій, щойно повернулися 14 листопада. Тренер команди Стів Алфорд висловив своє розчарування їхніми діями і сказав пресі, що всі три гравці є суспендовані від участі в команді на неозначений час. У своїй першій публічній заяві 15 листопада вони призналися до вини, вибачилися за свої вчинки і подякували Президентові Дональдові Трампові за те, що підніс справу їхнього звільнення під час своєї візити в китайського Президента Хі Ціпінга. Директор атлетики при UCLA Ден Гверро сказав, що поліція звільнила студентів після того, як вони заплатили 2,200 дол. застави. Він додав, що голова штабу президента Джан Келі телефонував до студентів, запевняючи їх, що уряд не забув за них. Після їхнього звільнення Міністерство закордонних справ Китаю заявило, що справа була полагоджена згідно з китайським законом. („Reuters“)

■ США голосували проти резолюції ООН

НЮ-ЙОРК. — Комітет людських прав при Генеральній Асамблеї ООН голосами 125-2 прийняв резолюцію, яка засуджує нацизм і закликає членів ООН заборонити пронацистські промови та організації. США – зі своєю Першою Поправкою до Конституції, яка гарантує свободу слова та зібрання – були змушені голосувати 16 листопада проти цієї резолюції, яку подала Російська Федерація. У грудні 193-членна асамблея голосуватиме над нею, де немає сумніву, що резолюція буде схвалена. Окрім США, тільки Україна голосувала проти неї. Незважаючи на натиск зі сторони США, Ізраїль підтримав резолюцію. („The New York Times“)

■ НАТО вибачається перед Туреччиною

БРЮСЕЛЬ. — Під час військових навчань НАТО у південному норвезькому місті Ставангер Туреччина була зображена як ворожа країна, а її Президент Реджеп Таїп Ердоган як „провідник ворожої держави“. В результаті обурена Анкара 17 листопада відтягнула своїх 40 військовослужбовців від участі в навчаннях. Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг зателефонував 18 листопада до Р. Ердогана і „вибачився за цей інцидент“ та сказав, що „прийнято дисциплінарні міри проти особи, яка причетна до цього, і робляться заходи, щоб запобігти таким інцидентам в майбутньому“. Після США Туреччина має друге найбільше військо в НАТО. Є. Столтенберг сказав Р. Ердоганові, що причетна особа була найнята норвезьким військом, а не в рамках НАТО. („www.military.com“)

■ Схвалили грант на зброю для України

ВАШІНГТОН. – Президентові США Дональдові Трампові буде запропоновано схвалити виділення Україні гранту в розмірі 47 млн. дол. на купівлю американської оборонної зброї для стримування агресії Росії. Про це 17 листопада повідомив телеканал ABC News. Зазначається, що Д. Трамп та Конгрес США повинні схвалити продаж протитанкових ракет. У найближчі тижні відбудеться зустріч, присвячена обговоренням цієї теми. Як відомо, Державний секретар США Рекс Тілерсон і Секретар оборони генерал Джеймс Метіс з червня обговорюють питання про допомогу з озброєнням України, в тому числі протитанковими ракетами, що вимагає схвалення президента і Конгресу. Науковий співробітник аналітичного центру Brookings Institution Посол Стівен Пайфер поділився інформацією про те, що більшість ключових фігур в адміністрації Д. Трампа підтримує ідею надання Україні летальної зброї, і є велика надія на те, що чинний президент США ухвалить таке рішення. („ABC News“)

У Києві говорили про реформи

Олександр Вівчарик

КИЇВ. – 26 жовтня у бізнес-центрі України „Парус“ відбулася дискусія з участю журналістів різних українських видань, громадських активістів і заступників міністрів тих міністерств, які першими розпочали реформи. Її організував Центр економічної стратегії з партнерами – незалежний центр досліджень державної політики, завданням якого є підтримка реформ в Україні задля досягнення стійкого економічного зростання.

Засновниками його є Томаш Фіала – генеральний директор найбільшої в Україні інвестиційної компанії „Dragon Capital“, а також Іван Міклош – колишній віце-прем'єр-міністр та міністер фінансів Словацької Республіки і виконавець української рок-музики Святослав Вакарчук.

Тема дискусії була: „Чого нам чекати від осені реформ“. У проведенні дискусії важливою була ролля Посла Чеської Республіки в Україні Радек Матулі. Адже саме очолювана ним амбасада допомогла профінансувати зустріч.

На початку Гліб Вишлінський, співолова Ради Реанімаційного пакету реформ – коаліції провідних громадських організацій та експертів України – сказав: „Потрібно зламати суспільний стереотип, що все у нас погано, все треба міняти одночасно, а через це нічого не впроваджується. Цього літа багато чого таки змінилося, і було досягнуто згоди, що першочерговими є пенсійна, медична, освітня, земельна реформи та приватизація“.

Але, як наголосив Г. Вишлінський, реформи мають різний рівень підтримки українських громадян. Політики-популісти прагнуть дискредитувати реформи загалом. Тому реформаторам конче необхідно знати рівень підтримки народом кожного напрямку реформ. Дискусія, за задумом її організаторів, мала допомогти їм донести до суспільства власну позицію.

Заступник Міністра соціальної політики Микола Шамбір заявив, що пенсійна реформа – це не підвищення пенсій, а побудова справедливої системи. Для знедолених, старих людей, котрі не мають грошей і на ліки, справедливість полягає саме в підвищенні їхніх мізерних пенсій.

Заступник Міністра охорони здоров'я Павло Ковтонюк виклав суть медичної реформи, наголосивши, що, нарешті, в українському законо-

На запитання охоче відповідав Павло Полянський. (Фото: Олександр Вівчарик)

давстві з'являється поняття медичної послуги і економічно обґрунтованого тарифу на медичну послугу, за яку платитиме держава. Найбільші ризики він бачив у неформальних платежах. Тобто люди за інерцією і далі платимуть лікарів, а він отримуватиме гроші за медичну послугу й від держави.

Перший заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі Максим Нефьодов повідомив, що в Україні діють 3,444 державних підприємств, що більше, ніж в будь-якій іншій країні світу. Цього року чистий прибуток державних підприємств склав понад 26 млрд. грн. Але успіх цієї забезпечили лише чотири компанії. Загалом віддача на капітал державних підприємств складає 1.9 відс. Тобто, якби просто покласти ці кошти в банк, держава б заробила більше. Отже, державний сектор економіки вкрай неефективний. Виходячи з цього, міністерство бачить успіх реформи у спрощенні подальшої приватизації державних підприємств.

Державний секретар Міністерства освіти і науки Павло Полянський пояснив, чому і як школа має змінюватися, стійко витримав усі запитання журналістів і на всі дав відповідь. Він дуже сподівається на підтримку реформи в освіті громадянським суспільством. Біда лише в тому, що такого ще немає. Реформи підуть в життя лише тоді, коли їх вимагатимуть знизу, коли влада навчиться не лише гарно виступати, а й розмовляти з людьми, чути їх. Тоді і негативні стереотипи, про які говорили на зустрічі в Києві, буде легше зламати.

Засуджено мову радянського тоталітаризму

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – Презентація книги Лариси Масенко „Мова радянського тоталітаризму“, яка щойно з'явилась у видавництві Клію, відбулась у Національному музеї літератури України 7 листопада. На презентації виступили та відзначили надзвичайну актуальність видання директор Інституту української мови Національної Академії Наук України Павло Гриценко, заступник голови Координаційної ради з питань застосування української мови в усіх сферах суспільного життя при Міністерстві культури України Тарас Марусик, редактор журналу „Пам'ятки України“ д-р Ігор Гирич, рецензенти – доктори філологічних наук Євгенія Карпіловська та Пилип Селігей, друзі і колеги Ольга Кочерга та Олексій Сінченко.

Професор Національного університету „Києво-Могилянська академія“ д-р Л. Масенко розглядає мову радянського тоталітаризму у виданні у двох аспектах: як мову великого ошуканства, що створювала світ словесних фікцій, призначених приховувати огидну дійсність, і як мову державного тероризму, антилюдську суть якої розкрито на основі аналізу текстів комуністичних вождів і документів каральних органів.

Окрему увагу авторка приділила уніфікації національного життя народів СРСР у період панування комуністичного режиму. Це була

мова наказів, яку люди повинні були схвалювати або мовчки сприймати. Мова тоталітарного режиму мала функції політичної контролі, знищувала бажання політичної свободи. Перше, що зробили країни Центральної та Східної Європи після падіння імперії зла – позбавились комуністичної мови.

Дискусія про мови в Україні – це не дискусія про російську мову. Йдеться про потребу позбавитись від мови тоталітаризму та про пошук справжньої української мови.

Д-р Лариса Масенко підписує книги для перших читачів. (Фото: Георгій Лук'янчук)

Родичі в'язнів звернулися в ООН

КИЇВ. – 23 жовтня Об'єднання родичів політичних в'язнів Росії та низка правозахисних і громадських організацій звернулись до Генерального секретаря ООН Антоніо Гутереша з відкритим листом, у якому звертають увагу ООН на тривожні тенденції у сфері прав людини у тимчасово окупованому Криму в контексті тематичної доповіді Управління Верховного комісара ООН з прав людини „Ситуація з правами людини в тимчасово окупованих Автономній Республіці Крим та місті Севастополі (Україна)“ від 25 вересня цього року.

Висловлено занепокоєння тим, що вже після оприлюднення доповіді ООН репресії російської окупаційної влади проти громадян України не тільки не припинились, а й посилюються. Відбулись нові незаконні обшуки, затримання та арешти кримськотатарських активістів.

„Ми вбачаємо тривожним те, що Росія розширює географічні межі проведення своїх спеціальних операцій проти громадян України, використовуючи територію третіх країн для проведення силових заходів, таких як викрадення і незаконні арешти – заходи, які вже широко проводились на території окупованого Криму. Ми хочемо повернути Вашу ува-

гу до долі 19-річного українського громадянина Павла Гриба, який був викрадений на території Республіки Білорусь й, всупереч його волі, вивезений до російської в'язниці“, – йдеться у листі.

Також у листі відзначається, що російська сторона, як і раніше, продовжує ігнорувати вимоги ООН та інших міжнародних організацій, і продовжує брутально порушувати права людини. Роки незаконної окупації Криму показали, що просто слова, не підтримані діями, можуть тільки стимулювати і заохочувати агресора до нових порушень і злочинів.

Для ООН настав час переглянути практику застосування вето постійними членами Ради Безпеки. На сьогодні 114 із 193 країн-членів ООН підтримують ініціативу обмеження застосування права вето.

„Росія продовжує зловживати правом вето для того, щоб уникнути відповідальності, не допускати міжнародні організації та правозахисників на тимчасово окуповані території. Така ситуація є небезпечною для підтримання міжнародного миру і безпеки, цьому має бути покладено край“, – йдеться у листі.

Центр глибокістики „Стратегія XXI“

Росія заблокувала участь СКУ

КИЇВ. – 9 листопада Міжнародний секретаріат Парламентської асамблеї Чорноморського економічного співробітництва (ПАЧЕС) повідомив Світовий Конгрес Українців (СКУ), що російська делегація заблокувала участь СКУ в 50-му пленарному засіданні ПАЧЕС.

Президент СКУ Євген Чолій був запрошений взяти участь та виступити на цьому засіданні 29-30 листопада в Києві. Однак правила процедури ПАЧЕС передбачають, що будь-яка делега-

ція може висловити протест проти будь-якого гостя та в такий спосіб запобігти його участі.

„Протест Російської Федерації не є несподіванкою, оскільки СКУ сприяє територіальній цілісності незалежних держав, включно з Україною, та поважає фундаментальні свободи і основні людські права, в той час як Російська Федерація постійно зухвало порушує ці принципи“, – заявив Е. Чолій.

СКУ

Виставка розповіла про армію УНР

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – 11 жовтня у міському Будинку учителя до 100-річчя створення армії УНР та Дня захисника України відкрилася виставка „Загартовані безсмертям“, підготовлена Центральним державним архівом закордонної україніки.

Зазнавши поразки на початку 1920-их років частина учасників українсько-російської війни залишили окуповану більшовиками Україну та заснували на чужині низку товариств колишніх вояків. Деякі з них мали власні друковані видання чи надавали можливість своїм членам публікуватися в інших українських еміграційних виданнях. Саме ці документи покладено в основу виставки.

Доповнюють експозицію оригінальні матеріали доби визвольних змагань, надані Фондацією ім. Олега Ольжича. Виставка розповіла про ініціаторів створення української армії, про людей, які свідомо вступили у нерівну боротьбу, про відомі та невідомі битви тієї війни, пам'ять про які зберігалася на чужині протягом десятиліть і сьогодні повертається до України.

На відкритті виставки були історики, представники Державної архівної служби України та інших державних архівних установ, Спілки архівістів України, Музею Української Революції 1917-1921 років, науковці, викладачі та студенти вищих навчальних закладів.

Київці на відкритті виставки про армію УНР. (Фото: Георгій Лук'ячук)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Конгресмени осуджують дезертира

ВАШІНГТОН. — Вояк Армії США Роберт „Бові“ Бергдал добровільно покинув свій пост в Афганістані в 2009 році. Його зловили талібани і в'язнили впродовж п'яти літ. Він був звільнений 2014 року під час обміну військовополонених. Минулого місяця 31-літній колишній сержант признався на військовому суді до дезертирства. Військовий суддя виніс вирок 3 листопада, наказавши звільнити його з війська з доганою і найнижчою рангою, але без тюремного засуду. Президент Дональд Трамп гостро скритикував рішення не ув'язнювати дезертира. Республіканський Конгресмен Рик Кровфорд з Аркенсо і 99 його колег вислали листа 15 листопада до виконуючого обов'язки Секретаря Армії Раєна МекКарті, закликаючи його не виплачувати Р. Бергдалові накопичену платню (приблизно 250 тис. дол.), яка йому належала б за роки в неволі. „Як ветеран Армії, я дуже стурбований, що вояк Бергдал може отримати більше грошей платні за минулі роки, ніж родини вояків, котрі загинули“, – написав конгресмен. („www.military.com“)

■ Посли пропонують озброїти Україну

ВАШІНГТОН. — На думку колишніх послів США в Україні Стівена Пайфера та Джана Гербста, Президент Дональд Трамп повинен відмовитися від політики Президента Барака Обами стосовно України і схвалити надання їй летальної військової допомоги. Про це С. Пайфер і Дж. Гербст написали 16 листопада в газеті „Вашінгтон Таймс“. Надання Україні смертоносної військової допомоги покращить здатність української армії стримувати супротивника. Це буде сигнал Москві, що США непохитно підтримують Україну проти російської агресії. („Голос Америки“)

■ США продадуть Польщі оборонну систему

ВАШІНГТОН. — Державний Департамент США готовий дозволити продаж Польщі чотирьох систем протиповітряної і протиракетної оборони типу „Патріот“ вартістю 10.5 млрд. дол. Про це заявила 17 листопада Кооперативна Агенція Оборонної Безпеки (DSCA). У липні Державний Департамент схвалив продаж сімох систем „Патріот“ Румунії на 3.9 млрд. дол. Велика різниця в ціні є спричинена тим, що Румунія купувала існуючі системи, а Польща купує системи які щойно творяться компанією „Raytheon“. Але 17 листопада Польська Пресова Агенція цитувала Міністра оборони Польщі Антонія Мацеревича, котрий сказав, що Польща „вибиратиме з того, що американці запропонують“. („www.defensenews.com“)

■ Президентів Зімбабве грозить імпічмент

ГАРЕ, Зімбабве. — Партія Президента Роберта Мугабе подала внесок до парламенту 21 листопада, щоб розпочати процедуру його імпічменту. 93-літньому Р. Мугабе закидають, що він дозволяє своїй 52-літній дружині Грейс „узурпувати конституційну владу“. Військові провідники, котрі минулого тижня втрутилися в ситуацію в країні, сказали, що Р. Мугабе скоро зустрінеться зі своїм колишнім віце-президентом, котрий перебуває на вигнанні. Емерсон Мнангаґва втік з країни після того, як Р. Мугабе відібрав йому його посаду. Багато вважало, що це було намаганням президента відкрити шлях своїй жінці стати його наслідницею. Це роздратовало військових високопосадовців, котрі взяли Р. Мугабе під домашній арешт. Незважаючи на сильний тиск на нього, Р. Мугабе 19 листопада здивував багатьох коли відмовився зрезиґнувати; натомість, у телевізійній промові прирік бути председником конгресу своєї партії в грудні. Обидві палати парламенту мусять проголосувати чи починати переслухання імпічменту. Якщо вони так проголосують, тоді буде назначений спільний комітет обидвох палат, щоб розглянути, чи усунути президента. Якщо комітет так проголосує, тоді дві третини обидвох палат мусять підтримати це. В минулому опозиції не вдавався цей процес, але тепер це є можливим, бо президент втратив підтримку своєї власної правлячої партії. („BBC“)

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- Понад 120 років на службі діяспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати:

973-292-9800 дод. 3042

Ще одне лихо

Взагалі кажучи, не хтось десь, а таки все людство потроху псується, скочується з давніх здорових моральних основ. І мала втіха, що хтось десь це робить швидше, ніж українці в Україні – що, наприклад, в Росії алкогольний показник становить майже 12 літрів на кожного дорослого громадянина, а в Україні тільки 8.44 літра. Це теж немало, бо відповідно до загальноприйнятих міжнародних норм, вимираючою вважається нація, яка за рік випиває понад 8 літрів алкоголю на душу населення.

На превеликий жаль до таких націй належить і Україна – вона вже декілька років поспіль займає третє-четверте місце в середньому споживанні горілки на людину. Щороку в Україні через алкоголізм помирає понад 40 тис. осіб. Згідно зі статистикою, алкоголь щодня вбиває 40 українців. Сюди входять отруєння, кардіопатії, інші захворювання і нещасні випадки, пов'язані з вживанням алкоголю. Крім того, в Україні реєструється 25-30 відс. випадків патології новонароджених, й нерідко причиною цього є зловживання матір'ю чи батьком алкоголем. Алкоголь є причиною передчасної смерті майже 30 відс. українських чоловіків. В Україні тепер є 700 тис. лише офіційно зареєстрованих алкоголіків. Насправді їх набагато більше. На сім чоловіків припадає одна жінка.

Особливим лихом є те, що майже 40 відс. українських підлітків віком від 14-ти до 18-ти років регулярно вживають спиртні напої. За цим показником Україна замає перше місце серед 41 країни світу.

І це ще не все. „Дякуючи“ відкритості сьогоденного світу, Україна вже встигла познайомитися з наркоманією. Згідно з даними Міністерства внутрішніх справ, в країні налічується понад пів мільйона наркоманів, з них майже 180 тис. вживають наркотики регулярно. Загальну ситуацію ускладнює ще й тютюнопаління: в Україні сьогодні курять 48 відс. чоловіків та 18 відс. жінок працездатного віку, і це спричиняє збільшення кількості серцево-судинних захворювань та смертності.

Громадянське суспільство б'є на сполох.

„Критична ситуація, яка склалася у сфері залежності українців від алкоголю, наркотиків та тютюну загрожує нації повним виродженням, – говорить депутат Верховної Ради, відомий український лікар Ольга Богомолець. – І якщо вже сьогодні не вжити невідкладних заходів, завтра ми можемо деградувати до рівня, з якого більше ніколи не піднімемося... Ми стаємо слабкими, хворими, неконкурентоспроможними та стрімко деградуємо. До цього слід додати, що найбільш активні та дієві люди постійно і масово виїжджають за кордон, послаблюючи і без того виснажену націю. Якщо нація – це збірна особистість, яка конкурує з іншими в цьому світі, то ми сьогодні – серед найслабших. І ми маємо розпочати системну роботу зі зменшення залежностей українців“.

Цією тривою і цим завданням мусить негайно перейнятися українська влада.

ІСТОРІЯ

Отаман Нестеренко-Орел повернувся у рідне село

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – На приміщенні Червоновершської школи 9 листопада відкрито меморіальну дошку селянському повстанцеві Герасимові Нестеренку-Орлу, який народився у цьому селі. 100 років тому у Червоноверщі жила велика родина Нестеренків, частину з них радянська влада знищила, інші роз'їхались по світах.

Г. Нестеренко став одним з отаманів-холодноярців. Його отаманське минуле дослідив першовідкривач-документаліст Роман Коваль (нарис „Головний отаман Холодного Яру“ у книзі „Коли кулі співали“, Київ-Вінниця, 2006 рік).

Народився Г. Нестеренко 3 березня 1890 року, 1909 року закінчив учительську семінарію в місті Новий Буг (нині Миколаївська область), вчителював у Новій Празі (Олександрійський район) і Обознівці (нині Кіровоградський район). Під час Першої світової війни побував на полі бою, навчався у школі прапорщиків у Одесі. Коли повернувся до праці за фахом, став завідувачем шкільного відділу у Єлисаветградській повітовій земській управі.

В роки революції відразу ж став на бік українських сил. У грудні 1917 року організував повітовий селянський з'їзд у Єлисаветграді, створював осередки „Прогреси“ і загони Вільного козацтва у Добровеличківці. Влітку 1919 року заснував Єлисаветградсько-Олександрійський повстанський комітет зі штабом у Компаніївці, який підняв збройне повстання проти комуни. Близько 10 тис. українців тоді стали на оборону рідної землі. До пізньої осені 1922 року Г. Нестеренко-Орел (додаток до прізвища отримав за сміливість та авторитет серед козаків) був на бойовому коні. Брав участь у Першому Зимовому Поході у складі військ УНР, у з'їздах партизанських загонів. Після проголошення нової економічної політики повстанці змушені були піти в підпілля.

Полковник Г. Нестеренко, останній командувач Холодноярської округи, все ще сподівався на загальноукраїнське повстання проти більшовиків і у 1921-1922 роках створював повстанські осередки по селах Уманщини, Звенигородщини, Чигиринщини, Олександрійщини, Єлисаветградщини, Первомайщини, перебивався і на лівий берег Дніпра. На нього полювали чекісти, але йому вдалося уникати засідок. Восени 1922 року він несподівано зник, хоча ім'я його ще довго зустрічалось у більшовицьких документах та зривало на устах місцевих селян.

Куди ж подівся селянський отаман? Відповідь на це запитання дає справа, знайдена у обласному архі-

ві. Керівник науково-редакційного відділу „Реабілітовані історією. Кіровоградська область“ Василь Бондар розповів про це у своєму нарисі „Повстанець на ймення Орел“. У ньому сказано:

„Коли петлюрівські загони пішли на територію Польщі, я переховувався, а восени 1922-го з кількома бійцями перейшов кордон у Румунію північніше Кишинєва“, – так відповів на допиті у червні 1945 року Г. Нестеренко про початок нового життя: мирного і за кордоном.

У Румунії йому довелося поневірятися по різних місцях. Постійно намагався підтримувати зв'язок з організованою українською діаспорою, зокрема тісно співпрацював з Українським Допомоговим Комітетом. На життя мусив заробляти хліборобством, бджолярством. Наприкінці 1944 року перебрався у близький до Чорного моря повіт Констанца, де його незабаром і знайшла радянська контррозвідка „Смерш“.

Очевидно, за роки розгубили свідчення і документи про повстанського отамана Г. Герасименка-Орла, тож присуд був, як на ті часи, досить м'яким – 10 років таборів. На жаль, у справі не збереглося жодних свідчень про те, як закінчилося життя легендарного отамана. Чи дочекався він волі? Де похований? Ці питання залишаються без відповіді.

Але доля отамана-повстанця не залишила байдужим земляка – художника Віктора Луганщука з Компаніївки. Свого часу він прочитав нарис В. Бондаря і перейнявся ідеєю повернути пам'ять про бунтівного отамана у рідне село. З фінансовою підтримкою Червоновершської сільської ради виготовив меморіальну дошку, яку й було урочисто відкрито у присутності учнів та керівництва району. Він також передав школі перефотографовані сторінки архівної справи.

На початку 1920-их років у повстанці в селі залишалось троє дітей – Микола, Борис і Галина. Дружина Надія вчителювала у сусідньому районі. Двох його братів знищило НКВД, доля сестер невідома.

Отамана Г. Нестеренка-Орла реабілітувала обласна прокуратура ще у 1989 році. На основі тієї справи, яка зберігається в архіві, він повернувся у своє рідне село, у школу, яку любив, але мусів лишити заради боротьби з окупантами України.

Меморіальна дошка Герасимові Нестеренку-Орлу.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Микола Лисенко дбає по Шевченків рід Шукаю свого стрія

В селі Шевченкове (колишня Керелівка) живе простий, скромний чоловік Микола Лисенко, праправнук Тараса Шевченка по родинній лінії брата Йосипа, який понад 30 років досліджував Шевченків рід, який розкидав своє правдиве коріння як в Україні, так і за її межами. Та народилася книга „Коріння Шевченкового роду“.

Вперше в історії України і світі М. Лисенко склав генеалогічне дерево (понад 1,300 осіб). Уривки з книги друкувалися в Міжнародному літературно-публіцистичному часописі українських письменників Ізраїля „Соборність“, в публіцистично-художньому альманасі „Цвіт Чебрецевий“ на Полтавщині. Позитивні відгуки книга отримала і на сторінках американської газети „Свобода“, канадського тижневика „Міст“, австралійської газети „Вільна Думка“ та на хвилях сіднейського радіо „SBS“. Матеріали із книги були використані при написанні сценарія художньо-документального фільму „І я таки жив“ режисера Олександра Денисенка.

М. Лисенко, один із співзасновників Всеукраїнського благодійного культурно-наукового фонду Т. Шевченка, понад 20 років очолює Шевченківське відділення Фонду Т. Шевченка – пропагує культурну спадщину поета, зустрічається з учнями та студентами вищих навчальних закладів, виступає з доповідями на науково-практичних конференціях в Україні і за її межами.

Понад 30 років М. Лисенко опікується „Тарасовою калиною“, під якою знаходив собі прихисток в дитинстві Т. Шевченка, веде листування з державними установами щодо збереження цієї історичної, природної пам'ятки і надання їй статусу ботанічної пам'ятки природи та занесення калини до природно-заповідного фонду місцевого значення.

Ольга Дмитренко,
головний зберігач фондів Національного заповідника „Батьківщина Тараса Шевченка“,
Шевченкове, Черкаська область

Мене звали Тетяна, я проживаю у Івано-Франківську. Я читаю вашу газету, на жаль, тільки з архіву. Та все ж цікаво читати оцінку події, які у нас відбуваються, не тими, хто тут живе. Я намагаюсь розшукати рідного брата свого батька – Костишина Ярослава. Він разом із своєю мамою Костишин Тетяною проживав в Нью-Йорку. Бабця померла в 1986 році, а доля стрийка невідома, так само невідомо мені, як вони опинилися в США. Знаю лише, що це сталося в роки Другої світової війни.

Батькові вже 78 років і дуже хотілося б, щоб брати зустрілися ще раз. Я не знаю, як склалася доля Ярослава. Так ми його звемо, бо кілька років тому я розшукала, де бабця похована і хто оплатив похоронні послуги, то його назвали Джеромі. До речі, розшукувала з допомогою вашої газети, бо в архіві за 1986 рік знайшла число телефону похоронного бюро, подзвонила, відповів чоловік англійською моєю, але сказав, що розуміє українську мову, дав інше

число телефону і так десь за восьмим числом я знайшла ту церкву, де був похорон.

Ярослав народився в селі Загвіздя Станіславської області, тепер Івано-Франківської. Він молодший за його батька. Бабця писала листи, допомагала моїм батькам, а у 1970-их роках тато відвідав її в Стетен-Айленді. Тато казав, що його брат українською мовою не розмовляє. У 1990-их роках був лист від дружини Ярослава англійською мовою, якої ми не знали, то ходив тато перекладати того листа. Добрі люди донесли про це і татові погрожували. Листа тато знищив, тому не залишилась остання адреса.

Мене назвали Тетяною на честь бабусі, одружена, двоє дітей, з чоловіком ми уже на пенсії. Чоловік з родини переселенців з Лемківщини. Мій телефон: 380-99-216-4718. Електронна пошта: vashchyshak@i.ua.

Тетяна Ващишак,
Івано-Франківськ

Настав час почути ветеранів війни

Біля Верховної Ради України у Києві, частково на площі біля Маріїнського парку, а також на вулиці Грушевського, хоча вона простором тільки на один квартал між вулицями Липською та Шовковичною, розташовано близько 50 військових наметів, у яких перебуває, мабуть, кілька сотень учасників протесту. Виглядає, що це переважно військові люди, одягнені по-військовому, які представляють українськими ветеранами війни з Росією на Донбасі.

Все спокійно. Порядок тут тримають фактично самі учасники, бо поліції зменшка. Але здається поліції і непотрібно, бо учасники спокійні і мирні. До речі, вони оголосили, що цей протест мирний. Кожного дня о 12-й годині по полудні молитву промовляє священник і закликає до дальших спільних молитов. Написи майже без винятку українською мовою, хоча розмови між учасниками чутно також російською мовою.

Казали мені хлопці на Майдані, коли я вказав про це, що про них пишуть і говорять в Україні, а також у діаспорі, трохи не так, що влада і преса перекручують характер і зміст їхнього протесту, мовляв це робота Росії. Влада і преса в Україні у руках олігархів, проти яких і влаштований Майдан.

До речі, при вході, який відкритий для усіх перехожих, по Липській і Шовковичній вулицях, висять чіткі написи, які окреслюють зміст цього найновішого майдану під назвою „Визволення“:

„Хто ми? Солдати та офіцери, які захистили Україну від окупації Росії.“

Ми не є прихильниками Саакашвілі чи будь якої іншої політичної сили. Партійна символіка у військовому таборі заборонена.

Чому ми тут? Ми вирішили підтримати людей, що вийшли проти корупції. Ми захистили їх від

нападів спецпризначенців. Коли ми побачили, що вимоги людей ігноруються, ми взяли відповідальність на себе.“

На середині Майдану стоять великі написи, вказуючи на звинувачення такого характеру: „Панамські офшори Порошенка“, „Торгівля з путінським „Газпромом“ через офшорні компанії під час війни“, „Mossack Fonseca офшорні компанії зареєстровані на друзів і однокурсників Порошенка“, „Бізнес-партнери по офшорах: Ігор Кононенко та Олег Гладковський“, „25 мільйонів податків — не сплачено лише по одній компанії та вивезено з території України“, „Компанія Intraco Management Ltd., за гроші якої не були сплачені як податки в Україні, оплачувала елітний відпочинок доньки Ігоря Кононенка та протизаконно оплачувала чартерні польоти Президента“, „Фінансування російської армії через корпорацію „ROSHEN“. 20 млрд. грн. на рік – загальна виручка корпорації „Рошен“. 458 млн. грн. сплатила Липецька фабрика до бюджету Російської Федерації у 2016 році“, „Схема „Роттердам“ та підвищення тарифів. На 100 відс. збільшився тариф на теплову генерацію енергії. 1 млрд. в місяць Порошенку і Ахметову“, „Міжнародний інвестиційний банк Порошенка збільшив чистий прибуток в 2.5 рази“, „Витрати на утримання апарату Порошенка у 2018 році зростуть у 2 рази“, „Бізнес Порошенка – 59 відс. загального падіння української економіки, 68 відс. – зростання доходів бізнесів Порошенка“, „Порошенко в десятці найбагатших олігархів. За 3 роки війни президент Порошенко піднявся з 18 місця на п'яте“, „У „Прайм Ессетс Капітал“ 100 відс. акцій належить Петру Порошенку“.

І так далі. Ці справи не зовсім прозорі, але їх можна перевірити. Багато чого бездискусійне, як наприклад, що економія України впала, а маєт-

ки Президента України зросли, про панамські офшори, що у П. Порошенка і Р. Ахметова спільні інтереси. І заувага до самого президента: „Рука Москви – це Ваш бізнес в путінській Росії, мертві реформи. Ваші офшори, вбивчі тарифи, зрада вимогам Майдана“.

А перед самою Верховною Радою, мабуть, для народних депутатів, напис такий: „Джерелом влади є народ, а не кодла олігархів і їх холуїв-депутатів“.

Тут вже зовсім без дискусій, що так повинно бути, але так не є.

У своєму одноденному виданні для розповсюдження пишуть протестувальники, що настав час остаточно розірвати кайдани та визволити Україну від окупації. Мають краще не сказати!

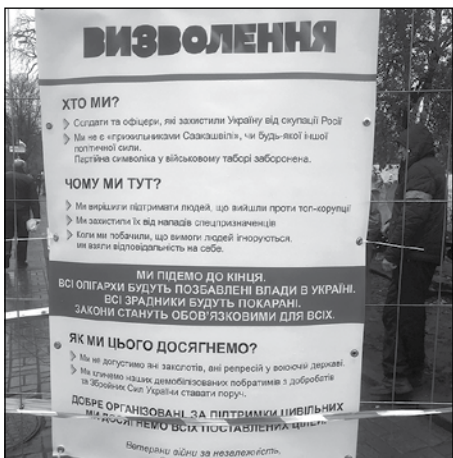
Пишуть вони, що влада в Україні пересякнута агентурою, ворог використовує корумпованість і жадібність навіть головних посадовців. Питають, чи не настав час усього цього позбутися, а Крим і Донбас повернути.

З чим тут можна не погодитись? Влада в Україні діє на власну, не народну користь, ворог це використовує. Ця корумпованість – на найвищих щаблях. Війна проходить без стратегії її виграти.

Кількаразово за останні дні приходив я на Майдан „Визволення“, оглядав влаштування, зустрічав людей, розмовляв з учасниками. На мене вплинули ці люди. Вони різного віку, від молодих до середнього віку. Здавалося мені, що вони щиро провадять зі мною розмову, діють щиро без непрозорих влаштувань.

Мабуть, настав час, щоб українці в Україні і діаспорі прислухались до тих, які воювали за Україну, а не до тих, які нею торгували! Хотілось би побачити Україну цілу разом з Кримом і Донбасом і де влада буде при народі. Покищо так не є.

Аскольд Лозинський,
Нью-Йорк

Намети і плякати учасників акції протесту в Києві. (Фото: Аскольд Лозинський)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Осередок СУМ провів збори

Зенон Галькович

ДЖЕРЗІ-СИТІ, Нью-Джерзі. – 29 жовтня осередок Спілки Української Молоді (СУМ) в Джерзі-Ситі провів свої річні звітно-виборні річні збори. Голова осередку Зірка Ковбаснюк розпочала збори, голова зборів Зенон Галькович привітав членів осередку і гостей. Після звітів управи відбулися вибори нової управи.

В осередку велика увага приділяється вихованню та підготуванню молоді до провідництва. Більшість членів новообраної управи є молоді дружинники: Андрій Дем'янич – заступник голови осередку та

організаційний референт, Мирося Греб – скарбник, Давид Дем'янич – булавний, Роман Ковбаснюк – спортивний референт, Джесика Дем'янич – головний виховник. Старші виховники осередку Олена Галькович, Оксана Бартків, Тереза Блажейовська та З. Ковбаснюк завжди готові допомогти порадою.

Вагому ролі відіграє батьківський комітет, який очолює Оля Кубська. Батьки юнацтва активно включаються в життя осередку, допомагають у проведенні свят та різних імпрез, а під час злету організують обіди, допомагають у проведенні конкурсів, на на спортивній площі і в інших заходах.

Управа і члени осередку Спілки Української Молоді в Джерзі-Ситі та гості. (Фото: Джесика Дем'янич)

Наукове Товариство ім. Шевченка
в Америці

запрошує на

презентацію видавництва і журналу

«Критика»

з нагоди 20-річного Ювілею

У програмі братимуть участь:

Григорій Грабович

Головний редактор часопису «Критика»
президент Інституту Критики

Галина Гринь

Авторка журналу і видавництва

Олег Коцюба

Редактор і керівник веб-проєкту krytyka.com
міжнародний представник групи «Критика»

Василь Махно

Автор журналу та видавництва

Олександр Мотиль

Автор журналу та видавництва

Марія Ревакович

Авторка журналу та видавництва

Юрій Тарнавський

Автор журналу

Про видавництво

Видавництво друкує дослідження з історії, політології, літературознавства, мемуарну літературу і художні твори класиків українського модернізму ХХ століття та сучасних письменників. Разом з Інститутом Критики видавництво бере участь у джерелознавчих дослідженнях оприлюднюючи матеріали з історії України. Серед великих проєктів видавництва багатомовна праця «Хроніки колективізації та Голодомору в Україні. 1927—1933». «Критика» видає також електронні матеріали з історії культури, зокрема повнотекстові версії літературно-художніх часописів 1920-х—1930-х років із бібліографічними описами. Протягом 2004—2009 років у світ вийшли компакт-диски із часописами «Мистецтво», «Універсальний журнал», «ВАПЛІТЕ», «Авангард», а також виданнями українських футуристів.

Про журнал

Часопис було організовано за взірцем американського «New York Review of Books», англійського «Times Literary Supplement» та польського часопису «Kultura», що його видавав у паризькій еміграції Ежі Гедройць. Серед українських видань «Критика» вирізняється високим інтелектуальним рівнем і є розрахована на широкі кола української інтелігенції для міждисциплінарного обговорення найістотніших соціальних, політичних і культурних проблем суспільства взагалі, а надто вітчизняної гуманітарної спільноти, як в актуальному, так і в історичному аспектах.

В суботу, 2 грудня 2017 року

о 5-ій годині по пол.

в будинку НТШ

63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Владика Богдан висвятив дякона

о. Андрій Романків

МАЯМІ. – У парафії Успіння Пресвятої Богородиці Української Католицької Церкви вперше за її 70-річну історію відбулись дяконські свячення. Єпископ Пармський (Огайо) Богдан Данило 15 жовтня уділив дяконські свячення Павлові Галадзі, який вже понад 40 років є членом парафії, впродовж цих років став прикладом служіння, здобув велику шану та любов парафіяльної спільноти.

Ця історична подія розпочалась урочистою процесією та привітанням Владика Богдана та священослужителів, які прибули на свято. Діти першими привітали Владика Богдана, вітальне слово виголо-

сили від імені парафіяльної спільноти та парафіяльних рад Іван Коцур, Оксана Пясецька та парох о. Андрій Романків. Серед гостей вітали: о. мітрата Мартина Канавана, а також братів кандидата о. Романа Галадзу, о. Петра Галадзу.

В часі Літургії відбувся чин дяконських свячень. Владика Богдан у своєму слові нагадав невід'ємну рису християнського служіння, що здійснюється через живу парафіяльну спільноту.

Святкування продовжувалось у парафіяльній залі, де в часі святкового обіду духовенство, парафіяни, члени родини та гості вітали дякона П. Галадзу, його дружину Валю, чотирьох дітей з сім'ями, шістьох внуків.

У парафії Успіння Пресвятої Богородиці зустрічають Єпископа Богдана Данила. (Фото: Зоряна Романків)

Україну відвідав...

(Закінчення зі стор. 1)

ми ділових кіл і громадянського суспільства України, побував біля стіни пам'яті загиблих воїнів та біля меморіалу на честь „Небесної сотні“.

Біля стіни пам'яті він зокрема сказав:

„Обличчя, зображені на цій стіні, є болісним нагадуванням про ціну, яку Україні довелося заплатити. І ми повинні пам'ятати, які жертви понесла Україна. І ми також повинні пам'ятати заради чого загинули всі ці чоловіки та жінки – за свободу України. За вільну Україну, що прямує до Європи.“

Ключовим посланням моєї поїздки є те, що Сполучені Штати лишаться вірними Україні. Ми цінимо дружбу з народом України і ми надалі розвиватимемо її. Для мене вели-

ка честь бути в Україні і стояти тут, віддаючи шану тим, хто віддав життя за Україну“.

Біля меморіалу на честь „Небесної сотні“ А. В. Мітчелл заявив:

„Майже чотири роки минуло з часу подій, що відбуватись на Майдані.“

Народ України привернув до себе увагу всього світу і звичайно увагу Сполучених Штатів. Більше сотні людей загинуло на цій вулиці, і загинули вони заради дуже чіткої мети – забезпечити можливість України самостійно визначати своє майбутнє. Майбутнє демократичних інститутів, процвітання та стабільності для свого народу.

Сполучені Штати залишаються солідарними з народом України. Для мене велика честь бути тут і стояти біля цього меморіалу полеглим за Україну“.

**Посольство США
в Україні**

У Нью-Йорку і Нью-Джерзі відзначили історичні річниці

Микола Галів

НЬЮ-ЙОРК. – У березні цього року з ініціативи Товариства Колишніх Вояків УПА в США й Організації Оборони Лемківщини (ООЛ) було утворено Крайовий все-громадський комітет з відзначення 75-ліття УПА, 70-ліття акції „Вісла” та 70-ліття Великого рейду відділів УПА на Захід.

Вшанування цих річниць розпочалось 13 жовтня. На пропозицію Аскольда Лозинського Комітет у співпраці з Фундацією Українського Вільного Університету влаштував доповідь професора Київського університету Володимира Сергійчука на тему „Українські жертви ХХ ст.”, яка відбулася в Українському Народному Домі в Нью-Йорку.

14 жовтня, на свято Покрови, що є Днем українського війська і Днем створення УПА, в Українському Американському Культурному Центрі Нью-Джерзі у Випані відбувся величавий пропам'ятний концерт при 400-численній аудиторії. На концерті був присутній Посол України у США, Валерій Чалий з родиною, яких при вході до залу вітали голова Комітету Зеня Ковальчин-Брожина, заступниця голови Марійка Дупляк і юнак Андрій Скала, який вручив дружині посла китицю червоних троянд.

Перед концертом присутні оглянули виставку про УПА та могли придбати „Літопис УПА” й інші видання.

Концерт розпочався внесенням американського і українського державних прапорів та організаційних прапорів Товариства Колишніх Вояків УПА в США і ООЛ. Національні славні США і України виконала 16-літня Аня Косачевич, а парох Української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Випані о. Степан Білик провів молитву за жертви акції „Вісла”.

Присягу воїна УПА виголосила молодь Станиці Пласту і Осередку Спільки Української Молоді (СУМ) у Випані, яку прийняв почесний голова Товариства Колишніх Вояків УПА Богдан Ковалик та голова Товариства З. Брожина.

Концерт відкрив директор Української Національної Інформаційної Служби Михайло Савків, який вказав на важливість річниць, які відзначає громада. М. Савків представив Посла В. Чалого, який у своєму слові підкреслював важливість та історичне значення річниць, вручив почесні грамоти за активну громадську діяльність голові Союзу Украї-

„Пікардійська терція” на сцені у Випані, Нью-Джерзі. (Фото: Ірена Реєнт-Савіяно)

нок Америки Маріянні Заяць, екзективному секретареві Українського Конгресового Комітету Америки М. Дупляк та голові Товариства Колишніх Вояків УПА З. Ковальчин-Брожині.

Лавреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка гурт „Пікардійська терція” своїм виконанням українських повстанських і народних пісень захопив слухачів.

Велике враження на слухачів справила „Скорботна доля” – театралізована інсценізація акції „Вісла” у виконанні юнацтва Осередку СУМ у Стемфорді, Коннектикат.

Прозвучали пісні Народного артиста України Тараса Чубая. Під час виступів „Пікардійської терції” і Т. Чубая на великому екрані були прозорки про УПА, її боротьбу і її героїв та про трагічну долю Лемківщини і усього Закерзоння під час акції „Вісла”.

Ансамбль „Іскра” у хореографічній композиції „Незабутній” Андрія Цирика представив незабутніх героїв УПА, які віддали своє життя за волю України.

Наприкінці майже тригодинної програми дівочий хор „Русалка” Осередку СУМ зі Стемфорду під керівництвом Андрія Стасіва виконав в'язанку повстанських і лемківських пісень та спільно з усіма виконавцями програми – лемківську жалібну пісню „Пливе кача”.

Було вручено китиці квітів та грамоти признання і подяки почесному голові Товариства Колишніх Вояків Б. Коваликові за довголітню активну працю на громадській ниві та значний внесок у збереження істо-

ричної правди про героїчну боротьбу УПА і підпілля ОУН. З подякою усім виконавцям, членам комітету та присутнім виступила З. Ковальчин-Брожина.

29 жовтня в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Нью Йорку відбулась наукова конференція, присвячена 75-літтю УПА, 70-літтю акції „Вісла” і 70-літтю Великого рейду УПА на Захід. Ведучим був Володимир Зарицький. Першим до слова був запрошений син колишнього вояка УПА Микола Грицьков'ян, який поділився спогадами батька про події на українських землях на захід від ріки Сян у час і в перші роки після Другої світової війни.

Модератор першого панелю „Оцінка спадщини УПА” А. Лозинський у вступному слові висловив кілька думок і представив доповідача з Канади Мирослава Іваніка, колишнього редактора серій „Бібліотека Закерзоння” й „Архіву Закерзоння”, автора праць, сценариста й

організатора фільмів про визвольну боротьбу Закерзоння. Доповідач відзначив, що оцінка тих подій є різною з української сторони і діаметрально протилежною з польської сторони. „Дорога до спільного знаменника – збалансованого порозуміння далека, але для того треба безперерійно працювати”, – вважає М. Іванік.

А. Лозинський представив відсутнього доповідача Петра Содоля, старшину американської армії, члена Пласту, дослідника історії УПА, автора книжки „UPA: They Fought Hitler and Stalin” та двох довідників. Його доповідь „Великий рейд УПА та його вплив на Західний світ” прочитала Лідія Слиж.

Модератором третьої доповіді „Короткі та далекосяжні наслідки акції „Вісла” був Микола Дупляк, колишній редактор газети Українського Братського Союзу „Народна Воля”, провідний член ООЛ. Буду-

(Закінчення на стор. 16)

Посла України у США Валерія Чалого і його родину до Українського Американського Культурного Центру Нью-Джерзі вітають (зліва): Зеня Ковальчин-Брожина, Андрій Скала і Марія Дупляк.

THE PROMIN VOCAL ENSEMBLE

directed by
BOHDANNA WOLANSKY

Invites all Friends, Family, Music Lovers
and especially Former Members
to a Celebration of our

45th Anniversary

Saturday, December 2, 2017
6:00 P.M. Concert, Refreshments, Sing-along
Ukrainian National Home
140 2nd Avenue, New York, NY
Tickets at the door: \$30
Tickets in advance: \$25
Youth: \$15
Children under 10: Free

To BUY ADVANCE TICKETS:
Online: www.ProminVocal.org
Mail/Check: Payable to: UCDA-Promin
c/o Wasyl Kinach, P.O. Box 1982
New York, NY 10008
Contact us: promin.ensemble@gmail.com
(917) 747-7996

THE UKRAINIAN MUSEUM
222 East 6th Street • New York, NY 10003
212.228.0110 • www.ukrainianmuseum.org

presents

**Yara's
Winter
Festival**

8 & 9

**7pm
Dec 8 & 9
2017**

Admission \$20;
\$15 for members,
seniors, students

Непростий союз

(Закінчення зі стор. 2)

„УРСР“, а Польща „ПНР“, підхопили і взяли на озброєння нові інтелектуальні та державні еліти відроджених на руїнах соціалістичного блоку країн. Сьогодні ми сприймаємо як доконаний факт відсутність офіційних територіальних претензій Польщі до України. Історія ж могла піти іншим шляхом, наслідки державотворення в Східній Європі могли бути більш драматичними, і досвід Балкан, Кавказу повинен слугувати нам постійним нагадуванням цього.

То чому ж після перемоги здорового глузду ми повертаємось в стан, коли потенційна загроза з Заходу подекуди починає витісняти з інформаційного поля реальну загрозу зі Сходу?

Український стратегічний інтерес є очевидним – нам потрібно мати партнера і союзника на західному кордоні, а не чергового ворога. Якщо реагувати на тенденції теперішньої польської політики в той спосіб, який нам підказують згадані вище емоції, ми безу-

мовно потрапляємо в кремлівську гібридну пастку. Ми й не помітимо, як виток за витком опинимось в стані потужного конфлікту з західним сусідом, з якого переможцем не вийде ані Київ, ані Варшава. Як це, зрештою, не раз уже було в історії. Наелектризоване війною українське суспільство та розігрите націоналізмом польське цілком надаються для творення чергової тріщини в європейській архітектурі.

Чи можемо ми зараз очікувати кроку назустріч від поляків? Мабуть ні. Імпульс Є. Гедройця ослаб і по той бік Сяну здоровим елітам необхідно ще буде зформувати та донести до суспільства новий, свіжий аргумент на користь співпраці з Україною на принципах „все погане – в минулому“. Наразі ж у польській політиці та масовій культурі інша тенденція. І нам треба з певною долею терпіння дати польським елітам і частині суспільства перехворіти своєю давньою „східною“ хворобою. Відстоюючи при цьому власні інтереси цілком однозначно, спокійно та впевнено, без істеричних контрвипадів та прогнозованих „око за око“.

Як це не парадоксально, але саме така здорова, відповідальна та доросла реакція України дозволить нам у майбутньому вийти на значно сильніші позиції в двосторонніх стосунках. Ми, як ніхто інший, розуміємо серйозність того, що зараз відбувається на європейському континенті. Ми просто зобов'язані розуміти реальні, а не підказані нам кремлівськими ляльководами, загрози. Адже таке розуміння – це питання життя і смерті. На жаль, цього не скажеш про ті десятки тисяч учасників Маршу за Незалежність у Варшаві, які готові стати в бій з мітичними ордами арабів/африканців/ісламістів/теїв/сіоністів (потрібне підкреслити), які от-от мають „вторгнутись“ до їхньої вітчизни. Та й у нас вистачає тих, хто зараз, скориставшись інформаційними подачами з Варшави, Будапешта, кинуться боротись з „новою агресією“ у надії на рейтинги.

Як міський голова Львова я не маю багато засобів впливу на державну політику. Але Львів завжди був важливим чинником наших відносин, творцем символів. Нехай одним з таких чергових символів стане ініціатива з перейменування однієї з львівських вулиць на вулицю імені почесного громадянина Львова, великого приятеля України та послідовника ідей Є. Гедройця, зрештою – уродженця Львова Яцка Куроня. Зовнішня політика, яку формувало середовище Я. Куроня, дозволило Польщі в усіх соціологічних опитуваннях, які проводились згодом в Україні, стабільно посідати місце в чільній трійці симпатій. Мало в якій іншій країні Польща може похвалитись таким результатом. Для теперішнього керівництва Речі Посполитої було б дуже неумдро змарнувати такі досягнення.

Львівський культурологічний журнал „І“

Андрій Садовий – міський голова Львова.

АРКА

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

БЕЗКОШТОВНО online банківські послуги

**MOBILE
App**

ФОТОГРАФУВАННЯ ТА ДЕПОЗИТ
ГРОШОВОГО ЧЕКА
ПЕРЕВІРКА ЗОБРАЖЕННЯ
ВИПЛАЧЕНИХ ЧЕКІВ
ЗНАХОДЖЕННЯ НАЙБЛИЖЧИХ
БЕЗПЛАТНИХ БАНКОМАТІВ (АТМ)
КЕРУВАННЯ КРЕДИТНИМИ
КАРТКАМИ ЧЕРЕЗ DIRECT VISA®
ОНЛАЙН BILL PAY
ЗА ДОПОМОГОЮ DirectPay^{SM}
І БІЛЬШЕ!

Докладні інформації про цю послугу подані у www.selfreliance.com/disclosures/.
За докладною інформацією телефонуйте на безкоштовний номер
#888.222.8571

Home Office:
2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 60622
773-328-7500

5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911
302 E. Army Trail Rd. Bloomingdale IL 630-307-0079
734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

SELFRELIANCE.COM

Full Financial Services

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

FIND IT
IN THE
App
Store

Усім нашим членам
бажаємо щасливого
і благословенного

Дня Подяки

MAIN OFFICE

215 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 • Tel. (212) 533-2980 • Fax. (212) 995-5204

BRANCH OFFICES:

BROOKLYN

1678 East 17th Street, Brooklyn, N.Y. 11229
Tel. (718) 376-5057 • Fax. (718) 376-5670

PERTH AMBOY

615 Amboy Avenue, Perth Amboy, N.J. 08861
Tel. (732) 802-0480 • Fax. (732) 802-0484

SOUTH BOUND BROOK

35 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880 Tel. (732) 469-9085 • Fax. (732) 469-9165

www.UKRNATFCU.org • (866) 859-5848

Відділ реклами: 973-292-9800, дод. 3040

**ЕВГЕН
ОСЦІСЛАВСЬКИЙ**
2-ий Заступник президента
Ліцензований продавець
страхування життя
Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 480-207-7070

e-mail: eugenemaria1968@gmail.com

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страхування Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Tel.: 973-292-9800 ext. 3035

e-mail: mdrich@unamember.com

ДАРУНКИ ПІД ЯЛИНКУ З УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

- книжки про мистецтво
- прикрасно ілюстровані казки з України
- каталоги • різьба
- святочні картки
- прикраси на ялинку
- ювелірні вироби
- дереворізи
- офорти • картини

Чудові каталоги виставок –
це надзвичайні подарунки!

CIM

твори сімох сучасних художників

У металі, на папері.

Монети, банкноти та поштові марки
незалежної України, 1991-2016

Текстильні матеріали
та їхня специфіка на території
румунських та українських Карпат

Купуйте в музейні крамничці або
через вебсторінку:
www.ukrainianmuseum.org/shop

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

222 East 6th Street
New York, NY 10003

Tel: 212.228.0110 Fax: 212.228.1947

info@ukrainianmuseum.org

www.ukrainianmuseum.org

Години музею:

від середи до неділі

11:30 рано–5:00 год. по пол.

День Подяки – найкраща пора застрахувати ЖИТТЯ – те, за що ми найбільш вдячні!

ПРИДБАЙТЕ*:

- ЖИТТЄВЕ СТРАХУВАННЯ (Life insurance)
- СТРАХУВАЛЬНИЙ СЕРТИФІКАТ (Endowments)
- АНУІТЕТИ (Annuities)

**Миттєвий обрахунок
щомісячних вкладок:**

888-538-2833

* Доступне не в усіх штатах.

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації – 800-253-9862

www.UkrainianNationalAssociation.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

**Завантажте наш
мобільний додаток
для всіх ваших
фінансових потреб**

Download Our App! ▶

- ▶ **Deposit checks...**
- ▶ **View balances...**
- ▶ **Make transfers...**
- ▶ **Pay bills & more...**

...using your smartphone or tablet

UKRAINIAN **УКРАЇНСЬКА**
FEDERAL CREDIT UNION ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

MAIN OFFICE | 824 E. Ridge Rd | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980

ALBANY, NY AMHERST, NY BOSTON, MA BUFFALO, NY CLEVELAND, OH
(518) 266-0791 (716) 799-8385 (781) 493-6733 (716) 847-6655 (440) 842-5888

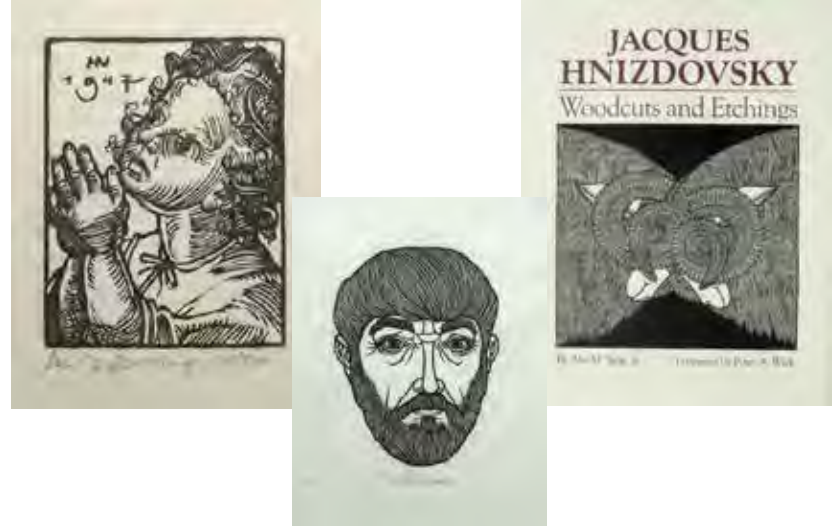
FEDERAL WAY, WA PORTLAND, OR SACRAMENTO, CA SYRACUSE, NY VANCOUVER, WA WEBSTER, NY
(253) 237-5293 (503) 774-1444 (916) 721-1188 (315) 471-4074 (360) 597-2096 (585) 545-6276

877-968-7828 | www.ukrainianfcu.org

Federally insured by NCUA Equal Housing Lender

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ ВІДБИТКИ РИСУНКИ МАЛЮНКИ

Компанія **William Greenbaum Fine Prints** є в бізнесі понад 50 років. В даний час маємо для продажу 40 творів підписаних Я. Гніздовським. Також хочемо купити ще більше його відбиток, рисунків та малюнків.

ВСІ ТВОРИ МОЖНА ОГЛЯНУТИ НА ВЕБ-СТОРИНЦІ
www.greenbaumprints.com

Просимо звертатися з усіма питаннями на
wng@greenbaumprints.com
або по телефону, 508-284-7036

William Greenbaum Fine Prints
98 South Street
Rockport, MA 01966

Галерія відкрита за попереднім домовленням.

Член: International Fine Print Dealers Association

 UKRFCU.com
Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union

EXCLUSIVE CLOSING COSTS SPECIAL

*Save \$1,000 or up to all closing costs with a UKRFCU mortgage
Easier to be approved than ever before!*

LIMITED TIME OFFER:

Loan Amount:
\$250,000 or more
Closing Costs:
UKRFCU pays: 100%
Borrower Pays: \$0

Loan Amount:
\$200,000 - \$249,999
Closing Costs:
UKRFCU pays: \$2,000
Borrower Pays: Balance

Loan Amount:
\$100,000 - \$199,999
Closing Costs:
UKRFCU pays: \$1,000
Borrower Pays: Balance

Terms and Conditions:

Available for purchase, internal and external refinances on primary residences. Investment properties and vacation homes not eligible. Loan amount minimum is \$100,000 to be eligible for Exclusive Closing Cost Special. Closing costs are inclusive of the mortgage application fee, appraisal fee, commitment fee, title service charges, and government recording fee. Borrower will be refunded. Qualified applicants must be members or sign-up for membership in the UKRFCU. New memberships are subject to UKRFCU membership terms and disclosures (see membership eligibility at www.ukrfcu.com or inquire at any USFCU location). This offer is non-transferable and cannot be combined with any other offer. Loans are subject to approval criteria, not all applicants will qualify. Offer is subject to change or withdrawn without notice. Offer is valid starting November 1, 2017.

Philadelphia | Jenkintown | Trenton | Feasterville
www.ukrfcu.com

Federally Insured by NCUA

Call our Mortgage Department today: 215-725-4430

НОВІ ВИДАННЯ

Сталінська війна в Україні

Аскольд Лозинський

Ен Апелбавм. „Red Famine“ („Червоний голод“). Doubleday. 2017. 461 стор.

Біографія Ен Апелбавм та її попередня поважна наукова і публіцистична робота свідчать про її знання в справах та історії Східної Європи. У „Червоному голоді“ вона подає висновок, „що не має жодного сумніву“ в тому, що цей Голод, створений людьми, сильно відрізняється від голоду, викликаного природними обставинами. За допомогою усних історій, радянських документів та листування між радянськими речниками вона подає більше ніж достатньо свідчень про надмірне, жорстоке відібрання зерна, оподаткування, що призводило до вилучення продуктів харчування та худоби, покарання через „чорні списки“ та інші примусові методи, включаючи закриття кордону, що зробило неможливим для українців уникнути свого кошмару. У той час Сталін і режим експортували зерно на міжнародному рівні, відмовлялися від зовнішньої допомоги та примушували приховувати журналістів, підробляти записи бюрократів та експлуатувати „корисних ідіотів“.

У 1932 році внаслідок примусової колективізації Голодомор спустошив СРСР, особливо ту республіку, яка найбільше постраждала від цієї політики – Українську РСР – де був суттєво загальмований процес колективізації. На думку Сталіна, навіть українські комуністи були причетні до опозиції. До серпня 1932 року Сталін вирішив скористатися цією можливістю, щоб порушити націоналістичний опір і знищити непримиренного українського селянина.

Авторка пише: „Сталінська політика цієї осені неминуче велася по всьому зерновому регіоні СРСР. Але в листопаді та грудні 1932 року він ще більше „встромив ніж“ в Україну, навмисно створивши глибоку кризу. Крок за кроком, використовуючи бюрократичну мову та тупу юридичну термінологію, радянське

керівництво, при допомозі своїх заляканих українських колег, почало голод, що призвело в наслідок до катастрофи, спеціально орієнтованої на Україну та українців“.

Незважаючи на те, що її дослідження є ретельними та вражаючими, існують певні недоліки в роботі Е. Апелбавм, зокрема, складові проблеми, та принаймні два істотних висновки, зроблені надто легко.

Дотичні недоліки включають такі твердження, як помилкова характеристика українських земель, які „лежать в самому серці Київської Русі, середньовічної держави в дев'ятому столітті, майже мітичне королівство, на яке росіяни, білоруси та українці претендують як на своїх предків“.

Київська Русь попередила Москву на понад 300 років, і навіть у XIII ст. Москва була не державою, а провінційним селом Золотої Орди. Позиція спільного походження почалася з російських колоніальних спроб підірвати ідею окремої української нації, спотворюючи історію. Це спотворення історії проявляється і в запереченні Росією Голодомору. Аналогічно, Е. Апелбавм, розповідаючи про напад на український інтелектуальний світ у 1930 році, подає його як поставлений спектакль щодо українських інтелектуалів у Харківському оперному театрі, причому подає Спілку Визволення України (СВУ) як вигадку радянського режиму, коли є достатньо історичних доказів, особливо спогадів про існування СВУ як речника боротьби за незалежність України.

Кількість жертв Голодомору в Україні теж недостатньо врахована. Е. Апелбавм просто приймає число, яке нещодавно подали кілька демографів з України та один із США. Більше уваги слід було приділяти їхнім джерелам та методології, оскільки їх науковість була суперечкою багатьох учених до та після їх висновків. Більше відомі експерти дійшли висновку про значно більшу кількість, і сьогодні консенсус залишається на рівні 7 млн. осіб.

Книга є емоційним читанням в

значній мірі через усну історію. Тим не менш, авторці вдається переплітати ці спомины з автентичними документами, що створює цілісну картину штучного голоду. Хоча ніколи не було питання про те, чи був голод в СРСР у 1932-1933 роках, Е. Апелбавм має сумнів щодо того, чи застосував цей голод Сталін та його радянський режим до знищення українського селянства. З огляду на всепоглинаючу діяльність Сталіна проти українських церков та інтелектуалів, душу та інтелект українського народу, акція проти селянства (серця нації) стала беззаперечною третьою частиною чотирикутної атаки на українську націю. Четверте місце було переселення росіян на територію України.

Це теза Рафаюля Лемкіна про геноцид проти українців, яку він представив у 1953 році на 20-ту річницю Голодомору 1932-1933 років. Дух, інтелект і серце – метафори Р. Лемкіна. Р. Лемкін, польський єврей, який вивчав право у Львівському університеті, вважається засновником терміну „геноцид“. Важливо відзначити, що він також був одним із розробників Конвенції ООН про попередження та покарання геноциду. Р. Лемкін вважав український Голодомор 1932-1933 років в Україні частиною геноциду проти українського народу в XX ст.

Конвенція ООН, прийнята в грудні 1948 року, визначила геноцид, як будь-яке з дій, вчинених з наміром повністю або частково знищити національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку. Це визначення залишилося незмінним.

Е. Апелбавм пише, що Голодомор 1932-1933 років не відповідає такому визначенню, оскільки не було наміру зруйнувати всю українську націю. Але звичайно, що спроба знищити українську націю частково, як це конкретно зазначено в конвенції, знищуючи її селянство, що є невід'ємною частиною, її серцем, як зазначав Р. Лемкін, відповідає визначенню Конвенції. До речі, намір був повністю знищити українську націю і для цього треба прийняти і зрозуміти всі чотири напрямки, представлені Р. Лемкіном.

Мабуть, як ще один дипломатичний підхід, Е. Апелбавм наво-

дить думку, що провина за Голод лежить на Сталінському радянському режимові, а не на Росії чи росіянах. Саме Президент України Віктор Ющенко в 2008 році закликав Президента Росії Дмитра Медведєва визнати Голод 1932-1933 років. Однак навіть для тих, хто вважає, що СРСР не був просто іншою формою Російської імперії, Росія як спадкоємець СРСР взяла на себе відповідальність через розробку кампанії в рамках міжнародного співтовариства для заперечення Голодомору, виключаючи будь-яке згадування про це в ООН. Росія розпустила всі центральні українські структури в Росії, нахабно спираючись на ясно вказані підстави для розпуску на відмічення цими громадами Голодомору 1932-1933 років. Росія в даний час є більш ніж спадкоємцем цього злочину.

Незважаючи на наведені вище спостереження, книга Е. Апелбавм є дуже цікавою книгою для всіх, хто цікавиться Україною, геноцидами, злочинами Сталіна та інших радянських ватажків або просто турбується про людство та справедливість. Це наука навіть для людей, включаючи більшість англійських народів, як правило, незнайомих з російською історією, але в даний час зацікавлених у кращому розумінні російської психології та її спроможності творити лихо на основі її історії.

Нью-Йорк

Видали книгу про Опанаса Заливаха

Георгій Лук'ячук

Збірка „Дзвонар“. Харків, „Права людини“, 2017.

Вийшла збірка статей і спогадів про Опанаса Заливаха: „Дзвонар“ (Харків, „Права людини“, 2017). В її презентації, що відбулась в Музеї шістдесятництва, взяли участь відомі особистості: член правління „Соловецького братства“ Василь Овсієнко, дисидент-політв'язень Іван Русин, котрий фінансував видання книги, правозахисники і дисиденти-політв'язні Богдан Горинь та Олесь Шевченко, голова правління Української Гельсінкської спілки з прав людини, директор Харківської правозахисної групи Євген Захаров, голова Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих Оріся Сокульська, голова Української Всесвітньої Координаційної Ради Михайло Ратушний, відомий художник Галина Севрюк, історик Сер-

гій Білокінь та інші.

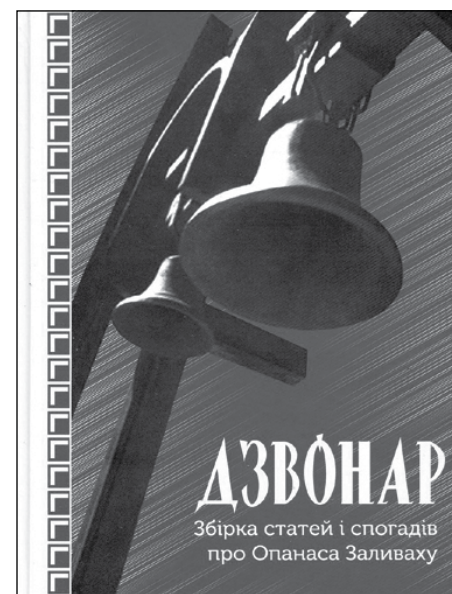
Коли настав 1965 рік, рік першої хвилі арештів. Художника О. Заливаха запроторили у мордовські табори „за антирадянську агітацію“. Вперше українці почули про О. Заливаха від Радіо Свобода, яке кризь перепони доносило інформацію про український спротив. Про О. Заливаха вперше розповів Євген Сверстюк, в своїй книжці „Блудні сини України“, котру оформлював саме О. Заливаха.

Книжка „Дзвонар“ – це історія людини і мистця, незламного патріота, який через нетрі важкого буття в імперії зла зумів дійти до себе самого і до України. Ось чому ця книжка не лише про нього, а й про цілу епоху нової української історії, яку писали обрані долею, що зберегли честь цілій нації. Це панорама культурно-мистецького життя загнаної, зламаної, потолоченої, але непокороєної України.

Згадуючи курйозний для нашого часу випадок, пов'язаний із вилу-

ченим у нього віршем Тараса Шевченка „Доля“, якому львівська „наукова“ експертиза приліпила ярлик невідомого твору антирадянського і націоналістичного спрямування, О. Заливаха у квітні 1967 року відверто написав у згаданій заяві, що тут „проявляються досить чітко довгі вуха і вовче рило великодержавного шовінізму“.

Ця книжка близька ще й багатьом, нині суцям ще й тим, що на її сторінках – ціла плеяда славних імен, з якими нинішньому поколінню поталанило спілкуватися, приятелювати, бути знайомим. Це В'ячеслав Чорновіл, Михайлина Коцюбинська, Олена Антонів, Михайло Горинь, Алена Пашко, Микола Вінграновський, Зиновія Франко, Данило Шумук, Андрій Синявський, Ліна Костенко, Іван Драч, Юрій Бадзьо, Левко Лук'яненко, Людмила Семикіна, Олексій Зарецький, Маргарита Довгань, Юрій Андрухович, Микола Мушинка.

Присутні обговорили також ідею створення музею О. Заливахи. На превеликий жаль, картинна галерія О. Заливахи у Івано-Франківську й досі існує лише на рівні ідеї. Може київська влада зглянеться над геніальною творчістю великого сина України.

Київ

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

15 річний незмінний відсоток

2.95% APR*

30 річний незмінний відсоток

3.95% APR*

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFU NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Святкували за описом Агатангела Кримського

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – Обласний краєзнавчий музей започаткував серію етнопроектів та проведення свят, які є традиційними на Україні та Черкащині зокрема. За основу у відтворенні обрядів великих народних свят узято описи краєзнавців-етнографів. Надзвичайно цікаво описані свята у книзі Агатангела Кримського „Звенигородщина. Шевченкова батьківщина з погляду етнографічного та діалектичного“, 1930 року видання, матеріали до якої збиралися на малій батьківщині автора 40 років.

А. Кримський – видатний український вчений, етнограф, філософ, історик, філолог, сходознавець зумів описати обряди, що вже не проводились, а лише жили в пам'яті наших земляків на початку ХХ ст. Одним з таких є свято „Меди та попразенти“ записане у 1926 році в селі Попівка на Звенигородщині. Це свято припа-

Проведення обряду, який описав Агатангел Кримський. (Фото: Олександр Костирко)

дає на жовтень.

Мед – це храмове свято в селі, до якого готувалися заздалегідь: прибирали оселю, готували страви, приводили до порядку двір. У день свята чоловіки йшли за село

на дорогу і одбирали у перехожих людей шапки у чоловіків, хустки у жінок. Ті за звичаєм мусили їх віддати та йти до господаря на свято, а увечорі до церкви на Божу службу. А потім лишалися у цій же оселі

на кілька днів, а то й на тиждень на попразенти (святкування „по празнику“ після основного свята).

Проводили обряди: „заганяли тепло“ – палили в печі гілками вишні та яблуні, щоб дерево плодоносило і рід повнився дітьми; „запікали кути“ – млинці по кутках клали, щоб тепло трималось в хаті та щоб задобрити духів оселі. Дівчата гадали „на долю“ в цей день, щоб швидше вийти вдало заміж. Готували обрядового покровського рушника, снопа з пшениці для худоби.

Святкові дійства супроводжувалися піснями, танцями і подарунками.

22 жовтня подарунком для гостей музею була виставка обрядових сучасних хусток майстрині ручної вишивки Тетяни Дубовець. На її хустках відшиті орнаменти, які вона бачила на керамічних виробів ХІХ-ХХ ст. Одну хустку майстриня подарувала музеєві. На завершення свята під спів українських пісень гостей пригощали Покровським короваєм.

Публіцист Микола Тимошик зустрівся з просвітянами

Світлана Масловська

ЧЕРНІВЦІ. – Відомий публіцист та літературний критик Микола Тимошик поставив перед собою нелегке завдання – об'їхати всю Україну. Про це він говорив на зустрічах, організованих в листопаді у Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича, у рамках обласної універсальної, наукової бібліотеці ім. Михайла Івасюка, у Сторожинці і у Народному Домі – з просвітянами краю.

Він закликав інтелігенцію, журналістів писати про життя тих, кого, на жаль, зараз також потрібно рятувати. Нове видання „Село“ – це архівні дослідження, за основу яких взяті події та люди, які їх творили у його рідному селі Данина, що на Ніжинщині.

Досліджуючи життя людей від козацької доби і до нинішніх часів, автор переконливо доводить, що зіпсували село 1920-ті роки, коли до України

з її лагідною мовою, кольоритом звичаїв і традицій, винятковою взаємоповагою, залізла жорстока радянська істота з брудними лайками, прізвиськами, кличками, неробством і зухвалістю, що призвело до деградації населення, яка, на жаль, невпинно прогресує. Постійні приниження породили в українців комплекс меншовартості.

Письменник наводить паралелі життя самоврядного дорадянського села, коли його жителі самі приймали рішення: бути шинку чи школі, пекарні, чи книгарні. До речі, нинішня нова модель, яку пропонує уряд у зв'язку з децентралізацією влади, дуже схожа до тієї, але чи дозволять нинішні чиновники спрямувати її у правильне русло?

М. Тимошик поділився рецептами активізації роботи „Просвіти“. Він пропонує не називати свої населені пункти чужинськими назвами, натомість повертати їм українські.

У парку з'явився пам'ятний знак

Мирослава Жовтан

РІВНЕ. – 14 жовтня відбулося урочисте відкриття пам'ятного знаку одній із найстаріших громадських організацій міста – „Просвіти“. А вже цього року рівненська „Просвіта“ святкує 100-ліття.

З ініціативи голови міського товариства Катерини Сичик, за сприянням міської влади, депутатів міської ради, осередків навчальних закладів міста постать Жінки-Просвіти зведена в парку ім. Тараса Шевченка

(автор проекту – скульптор Олексій Огонь, проектувальник В'ячеслав Ярошик). Пам'ятник відкрили міський голова Володимир Хомко та голова міського об'єднання товариства „Просвіта“ К. Сичик.

Освятив знак секретар Рівненської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату протоєрей Сергій Лучанин.

Виступили бандуристки з міського Будинку культури та хор „Верес“ під керівництвом Петра Невірковця.

Урочисте відкриття пам'ятного знаку „Просвіти“.

Заняття у грудні 2017 р. в Українському Музею

УКРАЇНСЬКІ РІЗДВЯНІ ТРАДИЦІЇ

субота, 2 грудня, 10:00 ранку – 1:00 по пол.
Заняття для дорослих і молоді від 16 років. Учасники ознайомляться з українськими різдвяними традиціями та практично навчаться пекти калачі і киші. На курс можуть зголошуватися дорослі та студенти від 16 років. Плата за навчання: дорослі – 25 дол.; студенти віком від 16 років і сеньйори – 20 дол.; члени Музею дістають знижку 10%.
Просимо зголоситися заздалегідь.

ПРИКРАСИ НА ЯЛИНКУ

субота, 9 грудня, 2:00 – 4:00 по пол.
неділя, 10 грудня, 11:00 ранку – 1:00 по пол. або 2:00 – 4:00 по пол.
Діти і дорослі матимуть нагоду навчитися робити традиційні прикраси на ялинку з намистин, орхів, кольорових стрічок і паперу. Плата за навчання: дорослі – 15 дол.; студенти віком від 12 років і сеньйори – 10 дол.; діти від 7 до 12 років – 5 дол.; члени Музею дістають знижку 10%.
Просимо зголоситися заздалегідь.

New York State Council on the Arts with the support of Governor Andrew M. Cuomo and the New York State Legislature.

This program is supported, in part, by public funds from the New York City Department of Cultural Affairs, in partnership with the City Council.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street
New York, NY 10003
212.228.0110
www.ukrainianmuseum.org

Години музею:
від середи до неділі
11:30 – 5:00

РІЗДВЯНИЙ

В
Українському
Музеї

БАЗАР

2 і 3 грудня 2017 р.
11:00 – 5:00 год.

- Надзвичайна нагода купити:
- різдвяні картки
  - унікальні прикраси на ялинку
  - ювелірні вироби
  - книжки
  - вишивки
  - кераміку, різьблені вироби
  - мистецькі твори
  - домашнє печиво
  - ... і багато дечого іншого!

Базар зорганізовано добровольцями УМ, які сходяться щосереди

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street
New York, NY 10003
212.228.0110
www.ukrainianmuseum.org

Години музею:
від середи до неділі
11:30 – 5:00

МИСТЕЦТВО

Різьбар Віктор Саварин живе в Турці

Олександр Костирко

ТУРКА, Львівська область. – Вперше я зустрівся з Віктором Савариним на Шостих всесвітніх фестинах бойків, які проходили цього літа в містечку Турка. Тоді на головній площі діяла виставка-ярмарок, на якій мистець займався різбарством. Навколо нього зібралось багато людей, які просили порад з обробки дерева. Майже не відводячи погляду від картини, яку вирізав, він встигав відповідати на запитання.

В. Саварин – скромна людина. Його вироби відомі в Турці і далеко за її межами, але в нього не було жодної персональної виставки. Після ярмарку ми зустрілись у місцевій кав'ярні. В. Саварин розповів про себе, свій рід.

Прапрадід мистця займався виготовленням музичних інструментів, грав на цимбалах і на вулиці називали його Семеном-цимбалістом. Дід, котрий жив в урочищі Горб, шив взуття. Сюди приходило багато подорожніх, розповідали різні історії, байки, легенди, а малі онуки, лежачи на великій теплій печі, любили їх слухати.

В. Саварин, змалку мав потяг до малювання, ліплення з глини. Батьки підтримували ці творчі нахили: мати, котра любила вишивати та в'язати гачком, купувала альбоми для малювання, кольорові олівці, дитячі книжки з казками та малюнками. Вечорами вона читала казки, а він перемальовував з них різні персонажі. У школі В. Саварин відвідував гурток малювання. При школі відкрили гурток різьби по дереву. Вчив дітей майстер-різь-

Віктор Саварин. „Таємна вечеря“.

бар Богдан Дем'ян, випускник професійно-технічного училища різьби по дереву в селищі Івано-Франкове.

Після восьмої класи В. Саварин поступив в те саме училище, в якому навчався Б. Дем'ян. Закінчив його з відзнакою, проходив практику в Турці, в різбарському цеху, де місцеві різьбари виготовляли різні художні та декоративно-прикладні вироби.

У вільний час були походи до витоків Дністра, на гори Пікуй і Говерля, озеро Синевир, водоспад Шипіт. З собою брав олівці та акварельні фарби, на груди – фотоапарат. Дорогою робив ескізи дерев'яних церков, малював пейзажі, рослини, тварини.

Активно займався спортом, моржуванням, багато читав – особливо

пригодницьких оповідань про природу. Вів гурток декоративно-прикладного мистецтва.

З часом організували деревообробну фірму, в якій В. Саварин був художником-дизайнером та майстром різьби по дереву, навчав молоде покоління різбарського ремесла. Паралельно почав творчу роботу над різьбленою іконою. Для глибшого духовного розуміння символізму ікони, християнського життя, закінчив факультет теології гуманітарного університету.

Зараз В. Саварин займається тільки різьбленою іконою.

Має двох синів та дочку. Старший займається програмуванням, молодший – хемік, а дочка закінчує у Дрогобичі музичний коледж, грає, співає, малює, бере участь у конкурсах.

Ось так живе майстер своєї справи, цікава людина.

Мистець з Києва став майстром емальєрства

Ніна Бурневич

ТОРОНТО. – 1 жовтня в галерії Канадсько-Української Мистецької Фундації (КУМФ) відкрито виставку емальєрських творів і графіки українського художника Олексія Ковалю „Український портрет“. О. Коваль народився 1977 року в Києві. У 1996-2002 роках навчався в Національній академії образотворчого мистецтва та архітектури. З 2000 року працює у сфері монументального мистецтва, має близько 100 творів в Україні та за кордоном – фрески, мозаїки, розписи, ескізи вітражів.

У 2006-2009 роках навчався техніці гарячої емалі у Києві у майстерні Івана Кириченка та вивчав особливості техніки у приватних майстернях Китаю, Індії, країн Європи. Використовує у своїх роботах мідь, бронзу, срібло, коштовні камені. Твори зберігаються у приватних колекціях України, Італії, Хорватії, Болгарії, Непалу, Індії, Китаю.

Олексій Коваль

Виставка тривала до 15 жовтня. Частина грошей від продажу творів мистецтва буде перерахована Канадсько-Українському Фондові Міжнародної Підтримки (CUIA Fund), який працює над підтримкою України та інших країн, що потребують допомоги.

5 жовтня відбулася зустріч з автором та мистецьке спілкування на тему історії, розвитку та техніки емальєрства.

У Нью-Йорку...

(Закінчення зі стор. 9)

чи в той час малолітнім хлопцем, він назавжди запам'ятав картини нелюдського ставлення до українських селян польських військових, які примусово виселяли людей з їхніх хат.

М. Дупляк представив доповідача з Польщі Романа Дрозда, сина депортованих батьків, ректора Слупського університету, автора і співавтора багатьох книг й низки наукових статей про українську проблематику.

Р. Дрозд детально розповів, як формувалось українське життя депортованих українців внаслідок акції „Вісла“ у 1947 році, підкреслив, що найкращі об'єкти, дома і господарства на тих теренах зайняли поляки, що були депортовані з західних земель України у 1945 році. Українці займали те, що залишилося найгірше. Їх оселяли розпорешено, щоб вони не мали зв'язку між собою.

З плином часу ситуація дещо змінилась, змінилось ставлення поля-

ків до українців. У цьому відіграла особливу роль Римо-католицька Церква, а також організація „Солідарність“ на чолі з Лехом Валенсою, у колі якої був Володимир Мокрий, професор Ягелонського університету в Кракові. На думку доповідача відносини між поляками і українцями йдуть до кращого, зокрема в наукових колах.

Заключне слово виголосила голова Громадського комітету З. Ковальчин-Брожина. Комітет висловив щире подяку за підтримку проведення пропам'ятного концерту і наукової конференції спонсорам: Федеральній Кредитовій Кооперативі „Самопоміч“ – Нью-Йорк, родинам Воскобійників і Тодорів, Федеральній Кредитовій Спільці СУМА (Йонкерс), „Самопоміч“ Українській Американській Кредитовій Спільці, Кредитівці „Нова“ у Кліфтоні, Нью-Джерзі, Міжнародним Авіолініям України, Українському Народному Союзу, Українській Національній Федеральній Кредитовій Спільці та Фундації Українського Народного Дому в Пасейку, Нью-Джерзі.

.RAW UKRAINE ON THE FRONT LINES
УКРАЇНА НА ПЕРЕДОВІЙ

November 12, 2017 through September 23, 2018
Виставка відкрита від 12 листопада, 2017 р. до 23 вересня, 2018 р.

THE UKRAINIAN MUSEUM • УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

222 East 6th Street, New York, NY 10003

Museum hours: Wed–Sun 11:30 am–5:00 pm

Години Музею: від середи до неділі 11:30 ранку – 5:00 год. по пол.

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ 645 W. 1st Ave. Tel.: (908) 241-2190 (888) 336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave Tel.: (973) 916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: (215) 969-4986 (215) 728-6040
---	---	---

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA
INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanald@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ - АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літoviще.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

Сума	Оплата	Сума	Оплата	Сума	Оплата
\$100 - \$7	\$400 - \$12	\$800 - \$17			
\$150 - \$10	\$500 - \$12	\$900 - \$20			
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20			
\$300 - \$12	\$700 - \$17				

Сума вище \$1000 - Оплата 2%

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.
* Додаткова оплата за доставку. Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога
вміст пакунка:
борошно - 20 ф., гречка - 10 ф., олія - 1 галлон, тушонка - 3 ф., саямі - 3 ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф., кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-ПАКУНОК (725-8665)

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправі)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

Купуйте 2-х кімнатну квартиру, 73,4 м/2 у новобудовах Львова з повним обладнанням. Індивідуальне опалення + 2 електрокотли, кондиціонер, 2 скляні балкони. Кухня: газова плита. Новий ігровий майданчик, автобусна зупинка 3 хв. Картинки надсилатимуться за запитом. Контакт: pierwszyakt@gmail.com

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, securities arbitration, divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

140 Second Avenue
New York, NY 10003
212-477-3002
zblasnyj@verizon.net

If 212-477-3002 landline not working, please call 201-247-2413

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

3 грудня 2017
2 Р.М.

UKRAINIAN NATIONAL HOME
140 2nd Ave. NY, NY 10003. USA.

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА «САМОПОМІЧ» NY

Музичне дійство до 10-річчя Українсько-Американського Благодійного Проекту

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА ГРОМАДСЬКА організація «НЕЗАБУТНЯ КВІТКА» (м.Львів)
ArtEmes Entertainment Productions за підтримки Міністерства культури України представляють

НЕЗАБУТНЯ КВІТКА
ПРИСВЯЧЕНЕ АМЕРИКАНСЬКІЙ СПІВАЦІ З УКРАЇНСЬКИМ СЕРЦЕМ

КВІТЦІ ЦІСИК

ЗВУК

ЖИВИМ

засл.арт.України - Людмила ФЕСЕНКО
скрипаль-віртуоз Валерій ЖМУД
Світлана Махно
Алекс Гутмахер
Лауреат Гран-Прі Першого Міжнародного Фестивалю ім. Богдана Весоловського
СТЕФАНІЯ РОМАНЮК (Канада)

СПЕЦІАЛЬНІ ГОСТІ:
РОМАН ГРИЦЕВИЧ - Голова Громадської Організації «НЕЗАБУТНЯ КВІТКА» (м. Львів)
Пластуни і пластунки станиці (NY)
Композитор, виконавець Софі Фрезер
Солісти Українського ансамблю танцю «СИЗОКРИЛІ»

ВЕДУЧИЙ - номінант на звання «ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ»
Засновник, продюсер Українсько-Американського Благодійного Проекту «НЕЗАБУТНЯ КВІТКА»
АЛЕКС ГУТМАХЕР
Частина коштів буде передана для придбання пересувного мамографа «Квітка» на Україні

Юридична підтримка - Іміграційний Адвокат **ІЛОНА ДЖАМГАРОВА**
(718) 730 9497

Довідки за телефоном **(917) 648 15 25**
ВСТУП \$25
Інформаційні спонсори - Газети «СВОБОДА», «НОВЕ ЖИТТЯ», «МІСТ»

З любов'ю згадуємо Марію Гут Кульчицьку-Семанишин

Таїса Богданська

Сумно заграли дзвони 12 серпня в церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Нью-Джерзі коли померла Марія Гут Кульчицька-Семанишин, і в церкві в далеких Кульчицях коло Самбора, де народилась і де минали юні літа серед чудової природи під опікою дбайливих батьків маленької Марусі.

Українське середовище, рідне сонечко, вітер і трави, надихали її душу любов'ю до рідних звичаїв, святкувань, а гарний голос від малечку співав рідні пісні, а згодом у хорі. Вона була щонеділі в церкві, помагала родині, шкільним товаришам, а згодом сиротам. Вона жертвувала на будову церков, шкіл, дитячих садочків, музеїв, тощо. Належала до 28-го Відділу Союзу Українок Америки (СУА), готувала реферати, доповіді, спогади з подорожей. За це була нагороджена Головною Управою СУА.

Одружившись з інж. Миколою Семанишин ділила з ним всі його професійні і громадські задуми. Вони виховали дітей Квітку, Ліду і Зеня так, що їх всюди видно в громадській праці. Дуже любила сво-

Св.п. Марія Гут Кульчицька-Семанишин

їх внуків Христинку і Матейка, раділа їхнім успіхам, але ніколи не хвалилась ними.

Часто подорожувала, їздила в Україну, відвідала рідну хату, а взимку їхала до теплої Флориди, або далі на острови.

Її гостинність не знала меж. Всі, хто ввійшов в її дім, був там сердечно прийнятий, багате частування було подане від душі. Вона заснула в своїй хаті на 97 році життя серед чудових високих дерев, пахучих квітів.

Вічна їй пам'ять!

російською агентурою. Отже, можемо і повинні говорити про неправильну економічну політику, про безпотрібну партійну розпорошеність і пов'язані з нею політичні чвари, однак, причиною причин є невпинна антиукраїнська діяльність сотень і сотень таємних агентів Москви. З усіх боків дерево незалежної української держави методично і невідступно підточують ці смертоносні хробаки. Чи є на це якась рада? Чи дерево приречене впасти?

В інтернеті знаходимо небезпідставні звинувачення у ворожості до України і її незалежності, низку конкретних прізвищ, як от депутати Верховної Ради Євген Мураєв, Вадим Рабінович, олігарх Рінат Ахметов, „сірий кардинал“ Леоніда Кучми Віктор Медведчук, одеський „підрахуй“ Сергій Ківалов, Тетяна Монтян, Максим Шевченко. Можливо, вони також завербовані російськими спецслужбами, але принаймні вже виявили себе відвертою ненавистю до України.

Гірше зі старанно замаскованими агентами.

На переконання Д. Гордона, є лише один спосіб порятунку: всім урядовцям, від найнижчого до найвищого рівня, належить перейти перевірку на детекторі брехні. Певна річ, для цього потрібна чиясь глибока закоріненість в життя свого народу, рідної землі, потрібна моральна чистота, потрібна величезна політична воля. Врешті-решт, половина має відсіятися від зерна.

Причина усіх...

(Закінчення зі стор. 1)

гальнень. У кожній країні можемо почути і побачити таке, що не подобається. І далеко не все в Україні сіре й безрадісне. Інша річ, що українське суспільство залишається відсталим у сенсі загальнополітичної культури, а вона не виникне, якщо в державі не буде свідомого культу моральних цінностей, морального світла. Не буде його – все глухнучим в трясовині матеріальної захланності. Моральність, культура – ознаки глибокого закорінення людини у свій народ. Людина без коріння байдужа до своєї країни і її майбутнього – звідси походять безчесність, злочинство, офшори. Відсутність морального культу привела до того, що в Україні сьогодні дуже багато байдужих людей. Забагато. Замало позитивних прикладів. Треба в церквах молитися за появу нових національних світочів.

І все ж головна біда – в іншому.

Нещодавно на телеканалі „112. ua“ відомий журналіст Дмитро Гордон вів бесіду з колишнім військовим контррозвідником Служби безпеки України, керівником Відділу боротьби з організованою злочинністю генерал-лейтенантом Григорієм Омельченком. Цей неабиякого рівня професіонал, Герой України, як сам він зізнався, „багато знає“ зокрема те, що всі без винятку владні структури в Україні просякнуті

Колишні члени Станиці Братства 1-ої Української Дивізії УНА у Воррен, Мишиген діляться з побратимами і громадою сумною вісткою, що в четвер, 5 жовтня 2017 року, відійшов у вічність наш побратим і дорогий Чоловік, Брат і Вуйко.

св. п.

ОСИП ВОРИК

народжений 10 листопада 1923 року в селі Страшевичі, Старо-Самбірського повіту.

Вступив добровольцем в ряди Дивізії „Галичина“, брав участь в боях, був ранений під Бродами.

Належав до різних організацій: 1-ша Українська Дивізія „Галичина“, Український Конгресовий Комітет Америки, Український Культурний Центр та інші. Для всіх був дуже щирий і високо жертвений на Українські організації молоді і різні громадські установи.

Панахида була відправлена 8 жовтня 2017 року в похоронному заведенні Бугая.

Похоронні відправи відбулися 9 жовтня 2017 року в церкві св. Йосафата у Воррен, Мишиген.

Залишив у глибокому смутку:

дружину	- Іванку
сестру	- Олю з родиною
братову	- Ірину з родиною
сестрінку	- Лесю Шкільник з родиною

Вічна йому пам'ять!

У смутку повідомляємо, що

св. п.

Роман Н. Яцушко

відійшов від нас у вічність 12 листопада 2017 року. Народжений 7 березня 1927 року, в Строккові, син св. п. Дмитра Яцушко і св. п. Ольги Волинець.

Покійний залишив:

дочку	- Рому (Яцушко) Новак і її чоловіка Едварда
внука	- Адріана
колишню дружину	- Марту Салик
сестру	- Любов (Яцушко) Шегедин з дітьми Аскольдом і Хресною донею Роксоляною
швагерку	- Зірку Гаюк, племінника Кіму Гаюка, Хресну доньку Маю Гаюк
кузинку	- Юлю Захарія з родиною

Роман служив у війську США під час Корейської війни. Працював як інженер-архітект для архітектурних фірм в Нью-Йорку. Був активний в українській громаді як член Пласту (Червона Калина) та хору Думка.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 17 листопада, о год. 9:30 ранку в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Нью-Джерзі, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в South Bound Brook, NJ.

Вічна пам'ять!

Oblast Memorials
PO Box 746, Chester, NY 10918
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В НУ/НД/СТ/РА
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ
~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ
НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОСКТ.

У смутку повідомляємо, що 13 листопада 2017 року, проживши 92 роки відійшла у вічність

св. п. Стефанія Халупа

з дому Гнатів

народжена 21 серпня 1925 року в Бережанах, Україна, донька св. п. Михайла і Софії Гнатів.

сестра св. п. Володимир, який загинув під час Другої світової війни в рядах Дивізії „Галичина“,

вдова св.п. Михайла, з котрим прожила 60 років.

До США емігрувала у 1949 році та поселилася в Нью-Йорку.

Похоронні відправи відбулися в Українській католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й., а відтак на St. Michael's Cemetery в Асторії.

У смутку залишилися:

сини - Левко з дружиною Танею
- Володимир з дружиною Керстин
внуки - Александра, Андрея, Михайло, Христина
правнуки - Софія, Міка, Люси, Джек, Анна і Оливия

Вічна їй пам'ять!

Пластовий Загін „Червона Калина“
5-ий Курінь УПС і 23-ий Курінь УСП

Ділимося сумною вісткою з усіма братчиками Загону та пластовими друзями, що в неділю, 12 листопада 2017 року, відійшов на Вічну Ватру на 90-му році життя наш братчик,

св.п.

пл. сен. РОМАН ЯЦУШКО

Похоронні відправи відбулися в суботу, 18 листопада 2017 року в церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку. Після відправ, тіло Покійного перевезено на цвинтар св. Андрія Первозваного в Саут Баунд-Бруку, Н. Дж.

Вічна йому Пам'ять!

Складаємо наші глибокі співчуття родині Покійного.

Генеральна Старшина Загону

Подяка

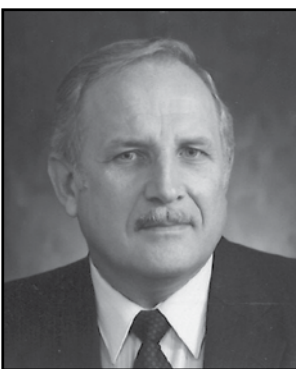
З волі Всевишнього, 15 квітня 2017 року відійшов у вічність після довголітньої недуги наш найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

св. п.

інж. Володимир Богдан Лехман

Похоронні відправи відбулися на Флориді та в Пенсильванії. Родина висловлює глибоку вдячність усім, хто супроводив покійного Богдана на вічний спочинок.

За відправлення парастасу та св. Літургії в церкві Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт-Порті, Флорида, складаємо щиро подяку всечеснішому отцю пароху Василеві Петриву та митрофорному архипротопресвітері Володимирові Волощуківі. Дякуємо отцям за духовну опіку і молитви впродовж довгої хвороби дорогої нам людини. Дякуємо всечеснішим отцям за ласкаві прощальні слова. Сердечна подяка отцеві-монсенйорові д-рові Рональдові Попівчакові, парохіві церкви свв. Петра і Павла в Бріджпорті, Пенсильванія, за відслушення св. Літургії та похоронних відправ на парафіяльному цвинтарі, де покійний спочиває в родинному гробівці. Щира подяка отцеві-монсенйорові Р. Попівчакові за зворушливі слова прощання. У відправах також брав участь син покійного о. диякон Богдан, а дякував внук Роман, котрий успадкував любов і талант до співу від свого дідуся.

Дуже дякуємо усім друзям, котрі прощали покійного після відправ і підчас тризни у Норт-Порті і в Бріджпорті. Їхні щирі слова, які так повно окреслювали професійні та громадські досягнення покійного Богдана, його шляхетний характер, любов до рідної церкви, народу і родини, та його товариську вдачу, допомогли нам пережити ці найбільш болючі дні розлуки з нашим найдорожчим мужем, батьком і дідусем.

Дякуємо усім рідним і приятелям, особливо тим, котрі приїхали з далеких сторін, щоб разом з нами відпровадити св. п. Богдана в його останню путь. Дякуємо за молитви, підтримку, висловлювання співчуття, чудові квіти і за св. Літургії за упокій душі покійного. Ми особливо вдячні нашим рідним і друзям за їхню щедрість на добродійні громадські та релігійні цілі в пам'ять нашого покійного Богдана.

Квітами прощали покійного: Лідія Дихдала, Євген, Роман, Неля і Марічка Дихдали, Надя Кріст і Ігор Корчинський, родини Копистянських і Левицьких, д-р Д.В. Ліндлей, Андрій Колінс, Інна Колесніченко, Парафія св. Николая в Торонто, The Mens Social Club of SW Florida, INU Health Accounting Team.

На св. Літургії пожертвували: Володимир і Елена Василівські, Неля і Раб Венела, Марія Ганна, Марічка і Ерик Ганзель, Ірена і Даг Галищевські, Ірина Дихдала, Лідія Дихдала, Глорія і Павло Картер, Віра Квасовська Леґе-дза, Маріяна Мисишин, Ірина Новак, Анна Петін, Леся Попель, Іван і Анна Марія Сусла, Ірина і Адріян Стрийські, УКУ, Христя і Роман Чайковські, Марічка Циган.

Григоріянські циклі св. Літургій пожертвували в Україні родина Тернопільських і д-р Роман і Лідія Тринько.

На парафію Входу в Храм Пресвятої Богородиці:

\$1,000 - Неонілія Лехман
\$500 - Орест і Лідія Білоус
\$250 - Men's Social Club of SWF
\$150 - Нестор та Іванка Олесницькі
по \$100 - Ігор і Оля Гронь, Dr. & Mrs. Richard Grace, Ірена Кузик, Оксана Лев, Остап і Анна Мацілінські, Роман і Слава Малюк, Юрій і Арета Полянські, Володимир і Мерілін Шарко, Іван і Уляна Сось, д-р Ніколас і Алекса Сулелес, Юрій і Катя Стецюк, Іван і Анна Марія Сусла, о. Іван і Анастасія Фатенко, суддя Богдан і Мирося Футей, Люба Ярмачук
\$75 - д-р Роман і Марічка Ткачук
по \$50 - Надія Іванчук, Христя Лазор Стецик, Анна Маріяні, Леся Попель
по \$20 - Христя і Роман Чайковські, Ірена і Даг Галищевські

На УКУ:

\$550 - NMG Pediatrics
по \$500 - Неонілія Лехман, Маріяна Мисишин, д-р Михайло і Роксоляна Яримовичі
\$200 - Сем і Сула Сулелес
по \$100 - Ганна і Вальтер Анванндер, Роман і Віра Андрейчек, Елена Бойко, д-р Богдан і Рома Гуран, д-р Григорій і Мерілін Мурські, Ірина Новак, Тетяна Сілецька, Ореста Ткачук, Уляна Тишинська, суддя Богдан і Мирося Футей, Петро Хома, Христя Шелдон
по \$50 - Зековія Брожина, Одарка Горбачевська, Анна Маріяні, Євген і Дарія Томашовські

На допомогу жертвам Війни Гідности - через СУА:

\$500 - Неонілія Лехман
по \$250 - Лідія Дихдала, Христя і Богдан Сенік
\$200 - Родина Тишинських
по \$100 - Іванна Мартинець, Ніля і Борис Павлюк, Петруся і Юрко Савчак, Орися Свистун, Леся Татарко, Зенон і Ляріса Шпон
по \$50 - Атанас і Катруся Кобрин, Раїса Кохно, Галя і Віктор Лісничі, Яра Літош, Анна Маріяні, Марічка Циган, Христя і Роман Чайковські, Надя Шмігель
\$20 - Наталка Шлюзар

На Пресовий Фонд СУА:

\$25 - 56 Відділ СУА

На Меморіальний Фонд імені св. п. Марії Полянської:

\$50 - Ларісса і Дмитро Пенцак

На «Revived Soldiers Ukraine»:

\$100 - д-р Віра і д-р Богдан Боднарчук

Бідній родині сліпих у Луцьку - \$200 і German Shepherd Rescue - \$25 - Ярослав і Орія Зінич

На Пластову Оселю „Писаний Камінь“:

Марко і Дарія Якубович, Мирон і Дарія Ярославич

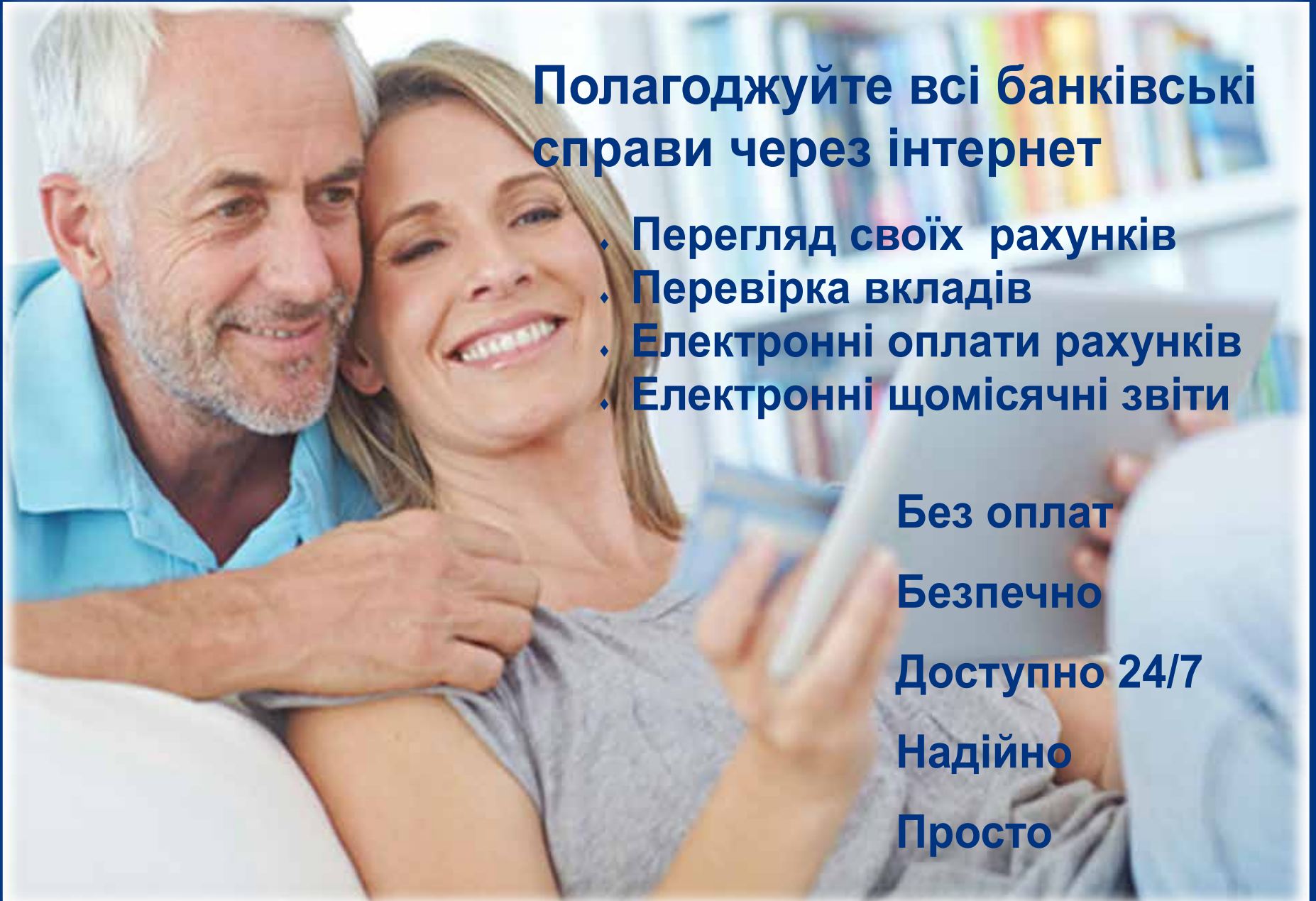
На Український Національний Музей в Чикаго:

д-р Роман і Ірена Біляк

Щира подяка усім за Вашу щедрість і дружбу. Нехай Всевишній Господь винагородить Вас своїми обильними ласками і благословенням.

дружина - Неонілія
діти - Богдан і Лідія з Романом, Андрійком і Маріяною
Петро і Тула з Андрійком і Матейком
Михайло Іван
Марко і Ребека з Юліанкою, Лілею і Лесею

Шановні читачі! Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Полагоджуйте всі банківські справи через інтернет

- Перегляд своїх рахунків
- Перевірка вкладів
- Електронні оплати рахунків
- Електронні щомісячні звіти

Без оплат

Безпечно

Доступно 24/7

Надійно

Просто

www.selfreliance.ny.org

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК

Федеральна Кредитова Кооператива

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

Головне б'юро: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Phone: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

Вигідно розташовані філії:

Kerhonkson:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845.626.2938
Fax: 845.626.8636

Uniondale:

St. Vladimir Parish Center
226 Uniondale Avenue
Uniondale, NY 11553
Tel: 516.565.2393
Fax: 516.565.2097

Astoria:

32 01 31st Avenue
Astoria, NY 11106
Tel: 718.626.0506
Fax: 718.626.0458

Lindenhurst:

Holy Family Ukrainian
Catholic Church
225 North 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631.867.5990
Fax: 631.867.5989

